

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Büroárcim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	960 Lej
Fél évre	...	480 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Európa békéje

Európa népeit ma egy kérdés izgatja: Van-e háborús veszedelem? Erre a kérdésre világos és nyílt választ ad az, hogy minden vezető állam diplomáciája fáradozik a veszedelem elhárításán. Tehát van veszedelem. Mint a lapokból tudjuk, Jugoszlávia a legkomolyabban cáfol minden háborús készülődést és felajánlja, hogy bizottság vizsgálja felül és állapítsa meg, hogy az ország mentes minden háborús készülődéstől. Olaszország szintén kijelenti, hogy semmiképpen sem fogja Európa nyugalma megzavarni. Franciaországot avval gyanúsítják, hogy háborúra izgatja Jugoszláviát. A francia sajtó ezeket a vádakokat felháborodva utasítja vissza és utal arra a lépésre, amely Jugoszláviát higgadságra inti.

Ezek a nyilatkozatok tényleg és hivatalosan megtörténtek, tehát nem szabad aggodalmaskodnunk. Hiszen ha két fél kijelenti, hogy békében akar egymással élni, miért akarjuk róluk feltételezni, hogy háborút akarnak?

De valaminek mégis kellett történni. A hangulat elkeseredett, sőt ellenséges a két érdekelt országban. A háború lehetőségében Európa közvéleménye nem hisz és mégis fél tőle, nyugtalanodik. De hát miért? A válasz egyszerű: Azért, mert az emberek, a népek nem bíznak a politikában és a politikusok nem bíznak egymásban. A nagyháborút is ez a hitetlenség pattantotta ki és azért kellett folytatni végtelenségig, mert a diplomaták nem hittek egymásnak. Ennek a bizalmatlanságnak az alapja azonban nem az ellenfél ismerete, hanem inkább az önismeret volt. Nem hisznek sem Jugoszlávia, sem Olasz-, sem Franciaország békét akaró kijelentéseiben. Nem hisz bennük sem a nép, sem a diplomaták. Az utóbbiak különösen nem hihetnek azért, mert tudják, hogy az ilyen kérdésekben önmaguknak sem hihetnek. Tudják, hogy az ilyenkor elhangzott békés kijelentések ugynevezett diplomáciai fogások.

Ez a tudat pedig csaknem súlyosabb dolog, mint a tényleges háborús ok. A meglévő okokat ki lehet küszöbölni, jóvá lehet tenni, a kételkedés ellen azonban nincsen segítség. Mi úgy látjuk és reméljük, hogy sem Jugoszlávia, sem Olaszország nincsenek olyan viszonyok között, amelyek a háborús vállalkozást kívánatosá tennék számukra. Mind a két ország nagyon jól tudja, hogy a háború befejezése óta felépített konszolidációnak halálos döfést adna egy új háború. Egyik állam sem rendelkezik ma sem felesleges pénzzel, sem felesleges emberanyaggal.

Egyik államnak sincsen anyagi ereje ahhoz, hogy új háborút kezdjen, de arra sem számíthat, hogy győzelem esetén a vesztes fél téríti meg a háború költségeit. Albánia mindkét félnek igen fontos lehet, de nem annyira, mint saját maga biztosított fejlődése. És még sem hisznek egymásnak. Ugy érezzük, hogy az a sok barátsági szerződés, amely Locarno nyomán támadt, a hitet nem igen erősítette meg. Mindenki gyanakszik, mindenki fél és ezzel a félelemmel előidézheti a gyanu beigazolását.

Ebből a diagnózisból megállapíthatjuk, hogy minden igyekezet, amely Európa egyetemes békéjét előzza, hiábavaló, mert a nemzetek irányítói, politikuskai nem tudnak hinni egymásnak. És ez a diagnózis magában foglalja a gyógyszer is. Ha hisznek egymásnak, ha bíznak egymásban, ha helyre áll az egymás szavahihetőségének ténye, nem lesz

háború, megoldódik a leszerelés problémája és ezer más akadály hárul el Európa országainak konszolidációja előtt, amelyet eddig a hitetlenség állított a nemzetek haladásának útjába. Kik vállalkoznának ennek a hitnek a felépítésére? A Népszövetség volna erre hivatott, de vajon mit szólnának a Népszövetség tagjai, ha valamely ország megbízottja ösztönöskére, bizalomra szólítaná fel a Népszövetség tagjait? Azt hisszük, hogy a beidegződött öreg diplomaták sajnálkozva mosolyognának a naiv indítványozó fölött.

Az ellenzék helyesli a kormány külügyi politikáját

Bratianu Vintila a Balkánon kicsapongó lángot nem tartja gyújtózsínórnak

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A politikai pártokban ma nagy érdeklődéssel fogadták a napokban hosszabb külföldi utjáról visszatért Iorga professzornak a Neamul Romanesc című lapban a belpolitikai helyzetéről tett észrevételeit. A kijelentésekkel szemben a Cuvantul megjegyzi, hogy Iorgának túlzott követeléseinek vannak a kormány munkásságát illetőleg, noha az eredmények bizonyítják, hogy a politika szanálására minden lépés megtörtént s így önmagától értetődik, hogy a jövőbeni eredmények sem maradhatnak el. Elismeri Iorga igazát a külpolitika átnyergelésének kérdésében és utal a liberálisoknak a kérdésben tanúsított magatartására. Bratianu Vintila ugyanis a párt tegnapi ugynevezett kulturális-bankettjén politikai ízü nyilatkozatot is tett, amelyben felhívta az illetékesek figyelmét arra, hogy a

Balkán sarkában kicsapott láng még nem minősíthető gyújtózsínórnak s csak hátrányos lenne egyik, vagy másik táborban fujni a tüziadót.

Bratianu nyilatkozatát élénk megdöbbenéssel fogadták s mára az ellenzék más részéről is hasonló figyelmeztetések hangzottak el. Többek között a minden cáfolat ellenére a néppárttal tárgyaló nemzeti-parasztpárt is óvatosságot ajánl a kormánynak. Elismeri, hogy a kormány eddigi, a kérdésben tett lépései korrektek, sőt egyenesen kívánatosak voltak az ország érdekeinek szempontjából s megelégedésének adott kifejezést, hogy amíg egyrészt az egész ország örömmel üdvözlötte a besszarabiai egyezmény olasz részről történt ratifikálása miatt, a kormány nem mulasztotta el, hogy Jugoszláviát is további jó barátságáról biztosítsa.

Az újságíró-szindikátus a sajtótörvény ellen.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i szerkesztőségétől.) Az újságíró-szindikátusban tegnap Jorga elnöklésével értekezlet volt a sajtótörvény javaslat ügyében. Jorga kifejtette, hogy a törvényjavaslat jelenlegi formájában rossz és alkalmazhatatlan. Számos felszólalás után határozati javaslatot fogadták el, amely szerint a

Cudalbu-féle törvényjavaslat az újságírói hivatás lehetetlen szabályozását tartalmazza és a sajtószabadság elközbizását jelenti. Ezért az újságíró-szindikátus felhívja a kormányt, hogy vonja vissza ezt a javaslatot és tegye magáévá a sajtószervezetek által készített tervezetet.

A sanghai-i vérfürdő borzalmas részletei

A kantoniak legyilkolták az orosz fehérgárda minden tagját

Tüntető kínai diákok megtámadták az angol főbiztost

Két tűz közé került a megvert északi hadsereg

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kantoni csapatok Sanghaiba való vonulása tovább tart. A városban kaosz és anarchia uralkodik, az esti órákban heves harcok folytak az északi pályaudvar birtokáért. A kantoniak valóságos vérfürdőt rendeztek a védelmező katonák között. A menekülő katonák az angol területre hatoltak be, mire az angolok kezdtek rájuk löni. A tüntetések egész nap tartanak. A sporttéren hatalmas népgyűlés volt, amelyen Ling Csuin, az ismert kommunista vezér felszólította a népet, alakítson munkástanácsokat. Amikor a megfontolt elem kifogást emelt ez ellen, a fanatikus tömeg felkoncolta az ellenezőket. Az idegen negyed is a teljes kaosz képét nyújtja. Órákig több ezer menekültöt bocsátanak be a katonákkal őrzött bejáratokon, azonban attól félnek, hogy a menekülők között agitátorok lesznek. Az uccán állandóan tankok és páncélautók cirkálnak. A hadihajókról az összes nélkülözhető legénységét partraszállították. A kantoni csapatok az orosz fehérgárda tagjait az utolsó szálig kipusztították. Akit sikerült elfogniok, azt azonnal kivégeztették. A szátrájkolók száma Sanghaiban elérte a 200.000-et.

A Times jelentése szerint mára már csökkent a lövöldözés a városban. A déli csapatok főhadiszállásán kijelentették, hogy Csen kül-

ügyminiszter a kormány politikai irányításának több tagjával utban van Sanghai felé, hogy átvegye a várost.

Tegnap a tüntető diákok megtámadták az uccán Johnson örmagyót. Sanghai angol főbiztosát és Heywood alezredesét, akik néhány perccel át komoly életveszedelemben forogtak. Az utolsó pillanatokban azonban a nacionalista csapatok kiragadták őket a diákok kezéből. Tegnap különben a sanghai angol konzult is ostromolták, azonban néhány perc múlva szabadlábrahelyezték. Sanghai meghódolása a déli csapatok előtt már teljes. A kantoniak az összes körépületeket elfoglalták. Az uccai harcok alatt több mint 1000 kínai házat felgyújtottak.

A londoni jelentések szerint az angol kormány Basil Newton washingtoni angol nagykövetségi titkárt Hankuba küldte, a kantoni kormány mellé rendelt angol megbízottul.

Az esti jelentések szerint a sanghai-i nemzetközi koncesszió közsegntanácsa hirdetményt tett közzé, amelyben bejelentette, hogy a kínai közsegntanácsosok számát hárommal megnövelik. Legközelebb ki is nevezik a kínai lakosság köréből a három új közsegntanácsost. Ezzel a kínai érdekeknek akarnak eleget tenni és lecsillapítani a kedélyeket, azonban valószínű, hogy már elkéstek vele.

Megveszlegezték-e a volt interimár bizottság egyik tagját?

Szigurancakomisszár vádja egy aradi ügyvéd ellen — A városi főügyész beszerelte az inkriminált periratot — Az interimár bizottság dönt a további eljárás fölött

(Arad, március 23.) Nagy feltűnést keltett annak idején az a bejelentés, amelyet Parecz Béla dr. képviselő tett az aradi interimár bizottság bucsulósán, amikor azt jelentette be, hogy egy, a bírósághoz intézett periratban súlyosan megvádolták az interimár-bizottság egyik tagját, Parecz Béla dr. elmondottja, hogy Dragichimé-Bérczy Ilonka kulturpalotai tanciskolájának átvételével kapcsolatban per kezeltetett Marculescu aradi ügyvéd és Draghiciu aradi szigurancakomisszár között, akit az ügyvédi honoráriumra perelték be. A perirat szerint az ügyvéd kijelentette Draghiciunak, hogy azért számít fel olyan magas honoráriumot, mert az interimár-bizottság egyik tagjának kell a honorárium jelentékeny részét adni, akit az átvétel érdekében hathatósan közbenjárt. A bejelentés — mint annak idején megírtuk — általános felháborodást keltett az interimár-bizottság tagjai között és Angel István dr. polgármester indítványára elhatározták, hogy az ügy tisztázására megbízzák a városi főügyészt hivatali a perirat megtekintésével és hivatalos másolat megsejterzésével.

Az érdekes ügy nem sokára újra felszínre kerül. A városi főügyészi hivatal megszerezte a perirat másolatát, amelyből kitűnik, hogy az ügyvéd a honorárium erejéig váltót kapott, amelyet peresített. Az érdekelt fél azonban megtámadta a peresítést azzal az indoklással, hogy a túlságosan magas honoráriumot amorális cél bevalásával akarják tőle kúpresszionálni. A perirat további során pedig elmondotta a Parecz Béla dr. által bejelentett tényeket. A másolat megszerzésével most a város vezetősége megteszi a szükséges lépéseket az ügy tisztázására. Érdekes, hogy a város ügyészi hivatala Draghiciu komisszárt jelenti fel, miután ő állította az inkriminált dolgokat periratában és ezzel módon akarnáki nyújtani neki, hogy a bíróság előtt beigazolja súlyos vádjait. Ha ez sikerül neki, úgy a további eljárás középpontjában Marculescu ügyvéd fog állani. A városi ügyészi hivatal jelentését Angel István dr. polgármester hazatérése után azonnal a permanens-bizottság elé terjesztik és a bizottság adja meg a további direktívákat az ügy tisztázására. Városi körökben feszült érdeklődéssel várják a bizonyult ügy további fejleményeit.

Daddy meg akarta vásároltatni Magyarországot

Hogyan lett Görög Rudiból az angol király főszakácsa és amerikai hotelkirály? Hatszáz sztrájkoló színészt látott el két hónapig ebéddel.

Írta: Fedák Sári.

Van szíriencsém bemutatni egy urat — Mister Rudolph De Gorog. Gyermekkorában: Görög Rudi, a Kossuth Lajos-uccai üvegkereskedésből. Amerikában találkozom vele, nagy árvaságon idején. S az árvaság sehol sem olyan borzasztó, mint Amerikában. Ott oly szörnyű tempóban rohan az élet, olyan baromi módon kell dolgozni, hogy bizony nem nagyon érnek rá szomorú emberek arcát cirógatni és hulló könnyeiket letörölni. Én, átéltem ezt a szomorúságot... De most nem arról akarok beszélni... Csak arról, hogy ezelőtt két évvel amikor benne voltam a nagy szomorúságban és egy árva cent nélkül, kifizetetlen hotelszámlával, egyedül félig halárraváltan ültem egy hotel 14-ik emeletén New-York közepén, egyszerre csak megszólal a telefon és a hang azt mondta, hogy Görög Rezső beszél, hallotta mi történt velem, boldog volna, elfogadná a meghívását, van egy hotelje a 46-ik utcában, válasszák ki magamnak egy lakosztályt, lakjam ott, akár évekig is... Másnap természetesen már a hotel Richmond-ban laktam, ahol már rám a legszebb lakosztály, tele orgonákkal és tavaszi virágokkal.

A 15 éves családalapító.

Igy kezdődött a barátságunk Daddyval, akinek a karrierje ott kezdődött, hogy az apja beadta a Hungária-szállóba a konyhára, inasnak. Kadetiskolába járatta, de a fiu nem akart katona lenni. Daddy, aki akkor még Rudi volt, négy évi inaskodás után felszabadult és kiment Párisba. Tizenöt éves volt ekkor és beleszeretett egy leányba, aki tizenhárom éves volt s akit nagykövét engedélylyel feleségül vett. Ifjú nejevel aztán átment Londonba és 18 éves korában ki bérelte a Gallery című restaurántot. Rövidesen híre ment nagyszerű főztjeinek s az angol király udvari szállítója lett, majd pár év múlva a királyi udvar főszakácsmestere lett. Kedvence volt Edward királynak s az udvarban valóságos hatalom számba ment. Rövidesen megszerezte az „Order of Merite” kitüntetést és a neve elé oda került a „De” szócseka is. Az angolok azonban nem tudnak „ő” betűt kimondani, a két pont leköpött a nevéből és lett egyszerűen Mister De Gorog. Tulajdonképpen báró. Ezen persze most már nevet, mert Amerika a demokrácia hazája s ő amerikai és demokrata mostan. De milyen furcsa az élet! Amikor én tíz évvel ezelőtt az angol királyi párnák énekelttem, hogy „Ott, ahol a Maros vize messze földön kanyarog”... — ugyanakkor talán ott dolgozott a konyhán, de én nem tudtam róla. Amikor Edward király meghalt, Rudi el-

került az angol udvartól. A „Canadian Pacific” hívta meg Canadába négy új hajó és számtalan nagy hotel berendezésére. Elfogadta a nagyszerű ajánlatot és áthajózott Canadába. Közben kitört a világháború, Amerika is beleavaukozott a borzalmas koncertbe s amikor Rudi a családját is átakarta vinni Angliából Canadába, a hajó, amelyen utaztak, a németektől torpedót kapott és elmerült. Az utasok közül alig menekült meg valaki de Görög Rudinak mind az öt gyermeke megmenekült, a felesége is... sőt... az anyósa is!

Rudi — a színészt „apuskája”.

A háború után New-Yorkba került Rudi. Már régen angol állampolgár, a szívében azonban igaz magyar. Mindenáron segíteni akarta Magyarországot. Az volt a buteges ideája, hogy valamelyik gazdag amerikaival megvételű Magyarországot. Enre meg is „főzte” Mr. Beathyt, a Canadian Pacific elnökét. Mister Beathy el is jött Magyarországra, de a „vásárból” persze semmi sem lehetett. Egyébként nagyon büszke arra, hogy amikor a walesi herceg Amerikában van, mindig ő reá van bízva az angol trónörökös egészségügyi felügyelete. Meg arra is, hogy egyik hoteljének — négy van neki, összesen 1600 szobával — nagy termét ingyen bocsátja rendelkezésére a magyar művészeknek, íróknak, színészeknek, akik turnén vannak New-Yorkban. Még arra is, hogy amikor színészsztárjék tört ki Amerikában, a newyorki színészek, akik kénytelenek voltak végső eszközökhöz nyulni, két hónapra keresztül, közel hatszázan mind Daddyt kereste fel, ahol ingyen kaptak ebédet s vacsorát! És ezután kapta Mister Gorog a Daddy, a Dedi nevet, ami körülbelül ezt jelenti: apuska, aki Magyarországot is meg akarta vásároltatni egyszer...

— Vági István meggyőződéses kommunistának vallja magát. Budapestről jelentik: Az ügyészségén még mindig folytatják Szántó Zoltán és 52 társának kihallgatását. A kihallgatások alkalmával az utóbbi időben Vági szakított eddigi módszerével és bevallotta, hogy már 18 esztendő kora óta meggyőződéses kommunista és már évek óta a kommunista magyarországi pártjának egyik végrehajtó bizottsági tagja. A vádlottak nagy számára való tekintettel a nyomozás csak a jövő héten fejeződik be. Ezután a vádhatóság nyomban előterjesztést tesz a törvényszéknek, megkérdezve, milyen eljárást kíván az ügyben.

Ha bőrbetegségekben szenved, használja a CADUM-KENOCsÓT!

Karinthy né megmérgezte magát

A nagy magyar író felesége családi viszálykodás miatt követte el tettét. — Tul van már a veszélyen.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Megrendítő tragédia történt a magyar fővárosban, ahol Karinthy Frigyes, a kiváló magyar író felesége luminállal megmérgezte magát. Karinthy Frigyes, aki legutóbb itt volt Aradon, ahol művészestélyt rendezett, a legjobb családi életet élte és így meglepően hatott a hír, hogy felesége családi viszálykodás miatt nyult a mérgeghárhoz. Karinthy Frigyesné magyarmennyiségű luminált vett be. A Fásor-szanatóriumba szállították, ahol azonnal kezelés alá vették. Betegágyánál az asszony kibékült férjével és miután állapota már nem súlyos, házi kezelésre hazabocsátották. A családi tragédia részleteit általánosan tárgyalják Budapesten.

Uj háború készül

Európa délkeleti sarkában.

Amerika volt berlini követe új háborút jósol.

Newyorkból jelentik: Gerald volt berlini amerikai nagykövet a newyorki kereskedelmi kamara bankettjén Németország politikai jövőjéről beszélt. Kijelentette, hogy Németország törekedni fog a Dawes-tervezet revideálására. Sem a császár, sem a trónörökös nem ül vissza többé a német trónra. Németország kereskedelme különösen Oroszországban és Délamerikában izmosodik.

Ezután rátért az általános politikai helyzetre, kijelentette, hogy mielőtt a világháború borzalmi nak emlékei elhalványodnak, Európa népei megint a háború felé fognak fordulni. Az új háború valószínűleg Európa délkeleti sarkában tör ki: Románia Oroszország akarata ellenére birtokolja Besszarábiát, amelyhez ugyan régi joga van. Szikéziát is nagy erőszakossággal ítélték Németországnak, Magyarország is sóvárogva néz lecsatolt területeire. Nem hiszi azonban, hogy Nyugateurópában bármilyen háború keletkezne.

Gyerekcsinyért — hat havi fogház

Az aradi törvényszék okirathamisítás címén elítélte egy fiatal városi tisztviselőt.

(Arad, március 23.) Az aradi törvényszék második székfoglalójának büntetőtanácsa ma közokirathamisítás vádja miatt hat havi elzárásra ítélte Manculescu Péter fiatal városi tisztviselőt. Voltaképpen egy egyszerű gyermekes csinyt követett el a szép jövő előtt állott, ambiciózus fiatalember, de a szigorú paragrafusok nem ismernek kegyelmet s az alig 20 esztendő fiatalember felesztendő börtönbüntetéssel fizet azért, mert érettségi bizonyítványt és hadnagyi kinevezését igazoló okmányt hamisított.

Manculescu éveket ezelőtt került a regátból Aradra s felelőváltói rövidesen megszerették és becsülték pontos munkássága miatt. Ezért szinte érthetetlen, hogy Manculescu, akinek vallójában nem volt szüksége előmenetelében érettségire — miért követte el a hamisításokat, amikre egy kollégája jött rá véletlenül, aki aztán nyomban fel is jelentette. Az ügyben ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék és hat havi elzárásra ítélte Manculescut, büntetésébe azonban az elszenvedett három havi vizsgálati fogságot beszámították és egyelőre szabadlábra helyezték.

Ellopták egy aradi mérnök szabadalmazott találmányát

A zsebben hordható esernyő érdekes karrierje — Amerikában szenzációs üzlet lenne, nálunk bűnügy — Nyomoznak a találmány tolvajai után

(Arad, március 23.) Frenkel Miksa aradi gépészmérnök neve már szerepelt a nyilvánosság előtt, amikor bemutatta szakértők jelenlétében találmányát, a rendkívül ötletesen és érdekesen megkonstruált, zsebben hordható nap- és esernyőt. Ez a találmány, ha véletlenül egy amerikai, vagy német vállalkozó kezébe kerül, hónapok alatt elterjed az egész világban és úgy hullanak a gyáros és feltaláló zsebébe a dollárok, vagy márkák, mint felhőből az eső. De Frenkel Miksa zsebben hordható ernyőjének más a sorsa. Ő itt akarta értékesíteni találmányát, amely mindössze egy huszonkét centiméteres rudacska, mindenki zsebében vagy ridikülijében hordhatja és ha esik az eső, vagy süt a nap, egy gombnyomással rendes nagyságu nap-, vagy esernyővé válik. A találmány vázáról ugyanis egy pillanat alatt levehető az esernyő anyaga és felcserélhető napernyővel. Különösen a női napernyődivatban jelent forradalmat ez a különös szerkezet, mert ugyanarra a napernyőre bármilyen színű selyem szerelhető fel, a szerint, hogy az illető divathölgy milyen toalettben szándékozik kimenni a korszóra.

Mindezekből látható, hogy Frenkel Miksa aradi gépészmérnök találmánya nagyon cél-szerű és milliókat jelenthet egy ügyes vállalkozó kezében. A fiatal gépészmérnök, amikor elkészült modelljével, első dolga volt beadványt készíteni, amelyet elküldött az ipar és kereskedelmi minisztérium szabadalmi hivatalához és kérte benne a zsebhenordható esernyőjére a szabadalmi jog elismerését, illetve védelmét. Ezt a beadványt még 1925. esztendő végén küldötte el és hónapról-hónapra, évről-évre várta a választ. Közben nem pihent, hanem megpróbált érintkezésbe lépni elősorban romániai vállalkozókkal, akiknek megmutatta modelljét. Mindenki el volt ragadtatva tőle, de a zsebhenordható ernyőt ez ideig senki sem akarta gyártani, azon egyszerű okoknál fogva, mert pénzühiány van és ma kockázatos új vállalkozásba kezdeni.

Az újságok annak idején hasáboakat írtak Frenkel Miksa találmányáról és nyilván a lapok útján külföldön is tudomást szereztek az esetről. A gépészmérnök több ajánlatot kapott Bécsből és németországi gyárosoktól, akik hajlandók lettek volna a zsebhenordható ernyő modelljét és előállítási jogát készpénzért azonnal megvásárolni. Frenkel Miksa azonban nem adta el találmányát, mert úgy gondolta, hogy „házi kezeltetésben” sokkal gyümölcsözőbben értékesítheti és elhatározta, hogy az ernyőket itt gyártja és innen terjeszti el az egész világban. Közben telt az idő, vállalkozó nem akadt és a szabadalmi okmányt nem küldte meg az illetékes minisztérium.

Ez év elején kellemetlen meglepetés érte a feltalálót. Egyik cluji (kolozsvári) lap nagy cikket közölt arról, hogy két ottani fiatalember szenzációs találmánnyal lepte meg a világot. Feltalálták a zsebhenordható ernyőt és találmányukra már szabadalmat kértek a román szabadalmi hivataltól. E cikkben leírja a lap az ernyő szerkezetét, amely a legpontosabban ugyanaz, mint Frenkel mérnök találmánya. A

gépészmérnök a cikk elolvasása után kétségbeesetten rohant Boca Gyula aradi ügyvédhez és jogi tanácsot kért, mert nyilvánvaló, hogy találmányát ellopták. Dr. Boca azonnal a szabadalmi hivatalhoz fordult és megreklamálta az 1925-ben beadott kérvényt.

Néhány nappal ezelőtt a kereskedelmi minisztérium borítékjában vastag levelet kézbesített a posta Frenkel mérnöknek és a boríték a

A Balkán-konfliktusért az angol kormány felelős

„A Balkán — a balkániaké” — Az olasz—jugoszláv konfliktus ügye a békés megoldás felé halad

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az európai politika homlokterében még mindig az olasz—jugoszláv konfliktus áll. Franciaország eddig két jegyzéket küldött el. Az egyiket Belgrádba, amelyben mérséklésre való intés volt, a másikat Rómába, amelyben tiltakozott az olasz sajtó támadásai ellen. A nagyhatalmak között különböző élelm. eszmecsere folyik arra nézve, hogy mikép avatkozzon bele a Népszövetség ebbe az ügybe. Francia politikai körökben különben az a vélemény, hogy a helyzet kulcsa, akárcsak 1914-ben, megint Londonban van és a helyzet kiélesedéseért az angol kormányt terheli a felelősség.

Genfi politikai körök azon a véleményen vannak, hogy az ügy feltétlenül a Népszövetség elé tartozik, ebben az irányban azonban még nem történtek lépések, csupán Jovanovics jugoszláv delegátus tett olyan kijelentést, hogy ykormánya szívesen aláveti magát, egy nemzetközi ellenőrző bizottság helyzetfelfizsgálásának. Az olasz sajtó folytatja támadásait Franciaország és a francia sajtó ellen, amely az olasz lapok szerint az olaszellenes rágalmozó hadjáratból keletkezett.

A belgrádi jelentések szerint a skupstina mai ülésén a külügyi vita során Jovanovics Jovan a földművespárt vezére, volt londoni követ az olasz—jugoszláv viszonyról foglalkozott. Kijelentette, hogy Olaszországnak azon az alapon kell rendeznie a kérdéseket, hogy

szabadalmi okmányt tartalmazta. A szabadalmi okmányt 1926. január 5-én, reggel 8 óra 35 perckor állította ki a szabadalmi hivatal, amint ez az okmányon fel van tüntetve, száma 12938. Több mint egy esztendeig kellett várni a fiatal mérnöknek arra, hogy találmányát megvédjék a román törvények. És ez idő alatt, ki tudja milyen körülmények között, valakinek kezébe került a találmány modellje és nincs kizárva, hogy már gyártja is a Frenkel-féle zsebhenordható ernyőt. Frenkel mérnök ügyvédje után most mindent elkövet, hogy szabadalmi jogait érvényesítse és a zsebhenordható ernyő modelljének tolvajait elnyerjék büntetésüket. Egyben tovább folytatja kutatását egy romániai vállalkozó után, aki hajlandó lenne találmányának gyártását megkezdni.

Balkán a balkáni népeké, az Adriai tenger pedig szabad tenger. A szláv szolidaritás alapján kívánja az Oroszországgal való kapcsolatok felvételét. Utána a Radics-párt szónokai fejtegették, hogy el kell kerülni a külső hatalmaknak a balkáni ügyekbe való beavatkozását. Olaszországgal szemben a korrekt szomszédság politikáját kell folytatni, de vele szemben a viszony nem lehet sem szívélyes, sem barátságos.

Az olasz—jugoszláv konfliktus ügyében békés elintézés várható. A római jelentések szerint most már bizonyos, hogy nemzetközi bizottság vizsgálja felül az albán—jugoszláv határ ügyeit. Rómából a Stefani-ügynökség jeleneti, hogy Gemil Dino római albán követ kormánya nevében tegnap köszönetét fejezte ki Mussolininek azért a politikai támogatásért, a melyben az olasz kormány Albánia érdekeit részesítette.

Nemzetközi bizottságot delegál a Népszövetség.

Egy késő éjjel érkezett távirat közli, hogy Perics külügyminiszter ma nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy a jugoszláv kormány kérésére a hatalmak megállapodtak, hogy a Népszövetség nemzetközi bizottságot küldjön ki. A bizottságnak feladata lesz kideríteni, hogy veszedelemben forog-e a béke és ha igen, kik a békebontók.

Kisiklott az ajándékföld a sanmartini parasztok alól

Bonyodalmas agrárügy az aradi járásbíróság előtt — Száztizenegy földműves keresi az igazságot

(Arad, március 23.) Ma délelőtt kilencvenkét rongyosruhájú, szomorú ember lepte el a járásbíróság folyosóját. Sanmartini német földművesek voltak, akik alól az elmúlt őszön kisiklott az ajándékföld. Csak ötüket idézte be mára az aradi járásbíróság, de mindannyian eljöttek, akiknek a szájukhoz csak hozzáértették a mézesmadzagot, hogy annál kesernyésebb legyen az ajándék utóíze.

Még a földreform végrehajtása idején történt, hogy gróf Károlyi Gyula Sanmartin községben levő földbirtokát is kisajátították és annak nagyrészt az ottani földtelenelek között osztották ki. Bár hatalmas földarab volt, az igénylőknek mégis csak két-két hold jutott fejenként. Kettőszázötvennégyen voltak, akik kisajátítás révén földhöz jutottak Sanmartinban s most pontosan 111 ember hallat kétségbeesett panaszt, hogy az elmúlt őszön azon a címen, hogy bizonyos földterületeket a kincstár számára tartálékolni kell, a 111 embertől elragadtak 90 hold bevetett szántót. Az agrárreform szükségére igazolta a paraszt földhözjutásának jogosságát s Sanmartin községben is akadtak kisebb Dózsák, akikből kilobbant a végső kétségbeesés és erőszakkal vették vissza a közben két sanmartini gazda által bérelt s a parasztoktól elvett tartalék-földterületet, ami azonban tavaly óta már nem volt tartalék, mert a kincstár Bracsay János erdélyi földbirtokosnak adta megváltásul a Küllővidéken kisajátított többszázholdas legelője helyett. A két bérlo — érdekes, hogy az agrárreform végrehajtása idején ők voltak a nép delegáltjai a földosztóbizottságban — természetesen perrel támadta meg a 111 embert, akiket most hármával-ötével idéz meg a járásbíróság, hogy ítéletet

hozdon ebben a bonyolult ügyben, amelyből bajoson lehet kihámozni, hogy kié az igazság, ha már az nem igazság, hogy akik azért kaptak, mert nem volt nekik, most visszavegyék tőlük az ajándék-földet. (p. a.)

Buchinger Manó visszatér Magyarországra

A budapesti munkásság akciója az emigrált pártvezér érdekében.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Néhány nappal ezelőtt a budapesti könyvkötő munkások szakszervezete ülést tartott, amelyen több fölszólaló azt kívánta, hogy Buchinger Manó, akinek a kommunizmus alatt semmi szerepe sem volt, hazajöhessen. Szociálista körökben ugyanis sokan vannak, akik azt kívánják, hogy a szakszervezeti tanács titkára Buchinger Manó legyen. Buchinger ellen, aki a kommunizmus előtt élénk szerepet játszott a magyar szociáldemokrata párt életében, az ügyességek több ügyben eljárását indított be-szédei miatt. Ezeket az eljárásokat még nem fejezték be s ezért ma Pongrácz Jenő dr. ügyvéd Buchinger nevében irásos beadványban fordult az igazságügyminiszterhez, amelyben azt kéri, hogy Buchinger Manó számára tegyék lehetővé a hazatérést s engedjék meg, hogy a bíróság előtt szabadlábban védekezhessen.

Április

1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny”-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kiadóhivatalnak idejében beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A kamarai képviselők nagylelkű gesztusa.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A kamara mai ülésén Sadoveanu tudomására hozza a Háznak, hogy Sandu Aldea író ma meghalt. Méltatja az elhunyt író érdemeit és javasolja, hogy a képviselők egy napi díjokat ajánlják fel az elhunyt családjának. Raducanu parasztpárti csatlakozik a javaslatához annál is inkább, mert az elhunyt befejezte a fronton szerzett Sasu a liberálisok, Iliescu a keresztényliga nevében, Goga belügyminiszter a kormány részéről szólal fel és csatlakozik a többi pártok képviselőinek részvételéhez és Sadoveanu javaslatához.

Ezután Georgescu Tulcea személységi kérdésben szólal fel és tiltakozik Cristescu kormánypárti képviselő által az előző ülésen ellentétben felhozott vádakkal szemben. Kijelenti, hogy sohasem volt elítélve demagóg izgatásért. Cristescu fenntartja állításait. Felolvassa a helyi lapoknak Georgescu Tulceáról írt cikkeit. Florescu interpellációt jelent be Weintraub Eliás katonaszökevénynek az országba való visszatérése ellen. Aciu kéri, hogy a hivatalokban megfelelőbb rendszert léptessenek életbe a kérvények elintézésére. Ezután a kamara 146 szavazattal 42 ellenében elfogadja a hadügyminiszternek egy telekcsere-re vonatkozó javaslatát, majd folytatják a munka szervezéséről szóló törvényjavaslat részletes vitáját. Ioanutescu a házszabályokhoz szólal fel és kijelenti, hogy a tegnap éjszaki ülésen bár feliratkozott szövegre, az elnök nem adta meg a szót. Ottelelesan aelnök kijelenti, hogyha Ioanutescu obstrukciót csinál, úgy alkalmazni fogja vele szemben a házszabályok 93-ik szakaszát. Ezután a kamara megszavazza a javaslat 20-ik szakaszát és elveti Ioanutescu indítványait. Ekközben incidens támad Aciu és Iacobescu képviselők között, akiket az elnök rendentartat. Megszavazza a kamara a javaslat 11., 12. és 13-ik szakaszát és Niculescu egyik indítványát elfogadja. Az ülés folyik.

Művészet.

* Színházi műsor. Csütörtök: Bajadér, operett. (Horváth Mici felléptével, C. bérlet.) Péntek délután 3 és fél órákor: Cirkuszhercegnő, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél órákor: Asszonykám, operett. (A. bérlet.) Szombat délután 3 és fél órákor: Éva, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél órákor: Vigyázat, női szakasz! bohózat. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órákor: Cigányszerelem, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órákor: Nem nőstülök, operett. (Rendez helyárak.) Este 8 és fél órákor: Vigyázat, női szakasz! bohózat. (Bérletszűnet).

— Róna, Jósika, Darvas e hó 26-ikán, szombaton este lépnek fel Aradon a Kulturpalota nagyertermében. Ez alkalommal a hangverseny-pódium stilszerű színpaddá lesz átalakítva, hogy az énekszámokon kívül, a két gyönyörű prózai ujdonság is megfelelő keretben kerüljön bemutatásra. Jósika Mici, Darvas Ernő, Mészáros Béla, Kallós József, Kövári és Róna Dezső művészetük és tudásuk legjavát fogják nyújtani, hogy a nagyszámu közönség legmagasabb meglegedését kiérdemelhesék. A meglévő jegyek Oláh könyvkereskedésében kaphatók.

* Délutáni előadások. Péntek délután ünnepi előadás lesz a színházban. Fél helyárakkal a Cirkuszhercegnőt játsszák a premiér nagyszerű szereposztásában. Szombat délután ugyancsak fél helyárak mellett Havassy Mimivel a címszerepben Lehár legszebb operettje, az Éva van műsoron. A férfi főszerepet László Andor játssza. — Vigyázat női szakasz! A színház prózai együttese már teljesen elkészült Hennequin világhírű bohózatával, amely a „Vigyázat női szakasz!” sokat jelentő és még többet sejtető címet viseli. Hogy a bohózat végtelenül szellemes, az magától értetődő, hiszen Hennequin a szerzője. Finom frivolitás jellemzi a darabot, amelyen Páris közönsége három évig kacagott. A „Vigyázat női szakasz!” premiérje szombaton lesz olyan szereposztásban, amely nálunk is biztosítja a sikert. — Körösi-Dudus bucsuja a színházban. Körösi-Dudus a népszerű primás és közkedvelt zenekara nemcsak az aradi közönségnek szerzett sok kellemes estét, hanem a színháznak is valóságos művészi segítsége volt. Mielőtt Körösi-Dudus elhárulna Aradról, bucsuhangversenyt rendez a színházban. A bucsuhangverseny március 30-án lesz.

Egy párisi lap cikke miatt tüntettek a pesti diákok

A cikk az erkölcsrendészeti intézkedések miatt barbároknak nevezte a magyarokat — A franciaellenes tüntetés részletei

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Marinovich főkapitány rendeletére ma erőteljes nyomozást indítottak a diákság tegnapi tüntetésének ügyében. Az eddigi megállapítások szerint a tüntetésen csak negyven-ötven diák vett részt a demonstrációra a Páris-Midi című francia lapnak egy nagyon éles és brutálisan támadó cikke adott alkalmat. Ez a lap ugyanis azzal kapcsolatban, hogy az új magyar erkölcsrendészeti rendelet néhány kirívó intézkedésre adott alkalmat, igen élesen és rosszindulattal támadta a történeteket és a magyarokat többek között barbároknak nevezte. A párisi lap cikkéből néhány részletet tegnap az egyik magyar estilap leközölt és ennek a fordításnak a nyomán támadt az egyetemi ifjúság a Gólyavárban tartott rögtönzött értekezletén az a felháborodás, amely a sainálatos franciaellenes tüntetéshez vezetett. A tüntetés lefolyásáról egyébként tudósítunk az alábbi részleteket jelenti.

A Gólyavárban tartott értekezlet után az ifjúság vezetői kiadták a jelszót, hogy délelben háromnegyed kettőkor a francia követség épülete előtt találkoznak. Valóban össze is gyűlt vagy negyven-ötven diák. Előbb elénekelték egy hazafias dalt, majd egy magyarruhás diák kirántotta hüvelyéből a kardját és azután azt a lapot, amely a Páris-Midi cikkét közölte, kiszögezték a francia követség palotájának kapujára. Néhány Franciaország ellen szóló kiáltás is elhangzott és azután a diákság elvonult az olasz követség elé. Itt szintén elénekelték egy dalt, a magyarruhás diák újból kirántotta kardját, harsányan énekezett Mussollit és azután szétszéledtek, mert az őrszemes rendőr értesítésére közben a tüntetők szétszórására egy kerékpáros rendőrsztag érkezett meg, de már semmi dolga sem akadt.

Scitovszky Béla belügyminiszter a parlament épületében kapott jelentést a tüntetésről és kijelentette, hogy az ügyben a legszigorubb eljárást fogják lefolytatni a tüntetőkkel szemben súlyos megtorlást alkalmaznak.

Scheinberger bácsi szabadságra vágyik...

A 84 éves öregember nem bírja ki az őregek otthonában a házirendet — „Üldöznék, mert félnék tőlem”

(Arad, március 23.) A riport halk kopogás után lassan kinyitotta a szerkesztőség ajtaját, fáradtan, nyögve csoszogott be és beteges sóhajtozással vánszorgott egy székhöz. Nagyon öreg ember volt, haja is, szemei is elveszítettek színiüket, hangja rekedt, beszéde gyakran értelmetlen, de a fáradt ajkák közül kiesett szavak horgosan kapaszkodnak az elfutni akaró élethez, amely ma már csak annyi neményt nyújthat, hogy egyik napról a másikra halasztja uralmának átadását legnagyobb ellenfelének: a halálnak. A riport beszélni kezd. Scheinberger Ignácnak hívják, nyolcvannégy éves és öt esztendeig volt a szegényházban, majd az őregek otthonába került, de nem bírja ott sem az életet, mert neki szabadság kell. Ugy szeretne élni, hogy saját ura legyen, ne parancsoljon neki senki, akkor sétálon és oda menien a hova akar.

A nyolcvannégy esztendő Scheinberger Ignác bácsinak szabadság kell. Talán a régen eltelt emlékek, elfeledett vágyak kerülnek felszínre lelkében, amelyekről maga sem tudhat számot adni. Scheinberger bácsi csak érez. Valami olyasmit ázott ki lelkéből a tavaszi napsugár, ami egy volt a szabadsággal. Ezt érzé az összelöpörödött, színe magával tehetetlen öreg ember. Egy emlék került lelkének mélyéből nehezen mozgó agyába, egy olyan emlék, amely megzörgeti öregségének fájdalmas bilincseit és rázza és rázza, mert azt hiszi, hogy lerázhatja. Azt hiszi, hogy nem az öregség verte béklyóba a évtizedes munkában elfáradt testét és lelkét, azt szeretné hinni, hogy az emberek gonoszsága juttatta őt idáig, a nyolcvannegyedik évig és azt hiszi, hogy ezt a nehéz, terhet a mi segítségünkkel dobhatja el vállairól.

Scheinberger Ignác szabómester volt. Azt mondja:

— Tessék a kezembe adni fűt, cernát, olíót, szövetet, ma is finom női ruhákat tudnék csinálni. De nem engednek dolgozni, mert rokonaim a sirba szeretnék dugni.

Beszéd közben utánozta a varrás, szabás mozdulatait. Kezei nagyon reszkettek, ő ezt nem vette észre, bizonyos benne, hogy tényleg szép toaletteket tudna csinálni. Romantikus történetet beszél el arról, hogy neki saját háza van a Barittu-útcán, de valaki ravasz fondorlattal kiűzdözte házából és arra kényszerítette, hogy a szegényházba jusson.

— Üldöznék, félnék tőlem — mondja öreges, reszkető hangján — és van is okuk félni, mert én tudom azt a titkot, hogy hamis írással ment férjhez egy keresztényhez, pedig zsidó, hiszen az én rokonom. Ügyvédnek adtam a pert és meg fogom nyerni. Majd akkor én leszek az ur és ők mehetnek a szegényházba. Szerkesztő urak, én nem bírom ott (sirva mondja). Ott minden lépését figyelik az embernek. Ott nincs egy perc szabadság. Irják

meg szerkesztő ur, mert én valami olyat csinállok, hogy magam is megbánom.

A nyolcvannégy éves Scheinberger Ignác valamit csinálni akar. Néha, beszéd közben bágyadt tüzek gyulnak színtelen szemében és ilyenkor azt hiszem, hogy a szabadság után fellebbanó vágyával, akaratlan akarásával tényleg csinál valamit. (n. g.)

Lovagias elégtételadás

a magyar képviselőház nyílt ülésén

Scitovszky belügyminiszter és Gaál Gaszton kölcsönös nyilatkozattétel után kezét fogták a Ház színe előtt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Részletesen beszámoltunk a Scitovszky belügyminiszter és Gaál Gaszton képviselő között keletkezett incidensről, amelynél a párbajt csak a kormányzó szigorú tilalma akadályozta meg. Magyar politikai körökben már feszült érdeklődéssel várták, mily módon intézik el ezt a kinos ügyet. Gaál Gaszton ma délelőtt újból kormányzó ki hallgatáson jelent meg és utána Scitovszky Béla belügyminiszter járult a kormányzó elé, kora délután pedig a belügyminiszter hosszas tárgyalásokat folytatott Zsitvay Tibor házelnökkel, aki Gaállal is tárgyalt. A titokzatos előzmények után délután már nyilvánosságra került, hogy a belügyminiszter a képviselőház nyílt ülésén nyilatkozatot olvas fel és teljes elégtételt ad Gaál Gasztonnak. Így is történt. Néhány perccel hat óra után Scitovszky Béla belügyminiszter emelkedett szólásra és a következő nyilatkozatot tette:

— Kijelentem, hogy felhevült állapotban elragadtattam magamat és Gaál Gaszton képviselőtársamnak egyik reám vonatkozó állításával kapcsolatban olyan kifejezést használtam, amellyel sérteni ugyan nem volt szándékom, de mivel kijelentésemnek ilyen nem szándékolt értelem tulajdonítatott, azt meg nem történtnek kérem tekinteni és a történetek felett sajnálkozásomat fejezem ki.

A belügyminiszter nyilatkozatát nagy taps fogadta, majd minden szem Gaál Gasztonra szegeződött. Gaál Gaszton ünnepi csendben kért szót és kijelentette: — A belügyminiszter ur egyenes, határozott és férfias nyilatkozatát teljes reparációnak tekintem, érte köszönetet mondok s ezzel az ügyet a magam részéről teljesen elintézettnak tekintem.

Újra felzúgott a taps, amelynek közepett Scitovszky és Gaál Gaszton egymás felé sztek és kezét szorítottak.

Félaru utazás Budapestra vizum nélkül.

Igazolvány 200 lej. Gvorszovat II. 800. Személyvonat II. 400 lej oda-vissza.

Sándor Ferenc vizumoztalya Arad.

Bukarest rejtelve.

A kőkereszt. — A perdták gettója. — A megtért apacs.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i szerkesztőségétől). Én is csak véletlenül fedeztem fel azt a városrészt amit a bucarestiek „cruce de piatra”-nak neveznek. Egy bennszülött bucaresti megmutat egy idegennek mindent: a királyi palotát, a Calea Victoriát, a Capsat, a Riglert, de a „cruce de piatra”-ról a „kőkereszt”-ről melyen hallgat. Román urakkal ültem egy este a kávéházban és úgy este 11 óra felé az egyik ur megkért hogy kísérem haza.

— Messze lakom, de Ön hálás lesz nekem, mert keresztül kell menjünk a cruce de piatra is és Ön bizonyára nem ismeri ezt a városrészt...

A városnak ez az elhagyott, sötét része onnan kapta a cruce de piatra, kőkereszt nevet, mert az egyik utcában a kocsiút szélén egy embarmagasságú kőkereszt akasztja el a forgalmat. A régi boldog időkben itt raboltak ki és öltek meg egy áldott jó embert és az akkori ítem úgy hozta magával, hogy a holtat a gyilkosság színhelyén földeljük el.

Apró kis házak sorakoznak itt egymás mellett és minden ház egy örömtanya. 50—60 kis kéklokal van itt egymás mellett és ami itt látható az felül minden képzelnet. Az utcára nyíló ajtót az ember a lábával egy kicsit berugia és látható az egész ház berendezése. Az előtérben egy asztal mellett ül három leány. A szoba hátulso része úgy függönnyel van elválasztva. A rongyos függöny hasadéka kereszttől egy meztelen nő láb vagy egy katoná néhez bakancsos lába kandikál ki. A három leány ráhajtja a fejét az asztalra és alszik. Az asztalon egy kis petroleum lámpa pislákol. A melléte lévő kis házikó piros félhomályu világításában megjelenik egy nő az ajtónyílásban. A legközelebbi nő akit életében láttam. Egyedül lakja azt a piros világításu házikót. Telve volt aggatva ékszerekkel. Fitymálva végig nézett rajtunk és az orrunk előtt becsapta az ajtót. Az ezután következő ház volt még a leg elegánsabb az eddigi látottak közül. Egy szoba telve nehéz szőnyegekkal és ez a szoba minden bútorzata, asztal vagy székek semmi nyoma. A szoba közepén igen hiányos öltözetben egy néger nő ül a földön a szájában egy hatalmas azivar. A sarkon egy félg lezuhzott redőnyű izlethelyiségbe kopogunk be. Kiszült, hogy ez az izlethelyiség sem egyéb mint a szomszédsága. És itt ebben a városrészben, abban a két vagy három utcában házról-házra járhat sz bus vándor, egyebet sem talál sz mint félhomályos szobákat és benne: lányok, asszonyok, félig érettek és elvirágoztak, fiatal gyereklányok és fogatlan vén banyák. Olyan bizarr összevisszaságban lehet itt megtalálni az összes nemzetek lecsuszott, elvirágozott és most induló, kezdő örömlányokat, amiről annak, aki még nem volt a kőkeresztnél, fogalma sem lehet. Az ősi Bukarest, a balkáni Páris emléke ez a sötét negyed. Három vagy négyszáz nő él ott és szeszszólván abban a szomorú kerületben. Sok eltűnt és valaha, híres artista csillag élt ott a szomorú életét. Talán tíz ilyen házikót nézhetünk végig, de már akkor az egész kerület avizálva volt. A nők kioldultak a kapuk elé és öt nyelven káromkodtak utánunk. Egy sovány piros kandós görög nő, magából kikelve szinte sikoltozva szidott bennünket. A szitkoknak és a mocskos szavaknak olyan özöne zuhant felénk, hogy jobbnak láttuk ha kiüritjük a hadiszínteret.

— Várjon, szolt most az ismerősöm, elvezetem magát kárpótlásképen abba a vendéglőbe ahol ezek a nők ékeznék...

Egy kerthelyiségben oszlopokra feltűzött petroleum lámpák mellett ült néhány pár. Azok a boldog lányok, akiket valamelyik tisztelőjük egy estére kihozott onnan a forró levegőjű házak egyikéből. A helyiség egy sarkában egy pódium emelkedik. Itt játszik egy Richardo nevű olasz színész a feleségével. A szindarab éppen kezdődött. Egy széken ül egy leány. Sir. Siratja saját magát az elnomlott, rossz életet. A nő rekedt, kiált hangja pompásan belelik a szerepébe.

Most bejön az apacs. Pénzt kér. A lány sirva fordítja ki a zsebeit; mutatja, hogy még

ma nem keresett semmit. Az apacs dühbe jön, kést vesz elő, a kezére csavarja a lány hosszú fekete haját, felemeli a kést, hogy a lány mellébe szurjon, de — a földön észre vesz valami kerek fényes tárgyat. Azt hiszi, hogy pénz. A kést a fogai közé veszi, az egyik kezével még mindig tartja a lány felcsavart haját, a másik kezével a fényes kerek tárgy után hajol.

Most lassan elengedi a lány haját. Nézi a Mária-táblát. Lassan térdre rogy. Zokog... Az a lány is zokog ott fent a színpadon és lent a nézőtérben is zokognak a lányok.

Nagyarányu postalopás Timisoarán

Egy postazsákból eltűnt 360.000 lei — A rendőrség nyomában van a tetteseknek

(Az Aradi Közlöny timisoarai tudósítójának távirata.) A timisoarai gyárvárosi 3-as számú postahivatalból tegnap rejtélyes módon eltűnt 360.000 lei. A fiókpostáról a szóbanforgó összeget gondosan lepecsételve indította utnak Rugescu postafőnök felesége és Grohna postatiszt. A postaigazgatóság csomagszállító autója azután annak rendje és módja szerint elszállította a küldeményt a 3-as számú pályaudvari postára, ahol a papírba csomagolt pénzt sértetlenül postazsákba tették, mit lezárás után senki sem nyithat ki, mert a zsák kontrakulcsa a főpostán van.

Innen másnap a főpostára vitték a csomagot több más pénzküldeménygel együtt és a mikor a zsákot felbontották, kiderült, hogy a gyárvárosi posta pénzküldeménye bankjegvek helyett újságokat tartalmaz és így a 360.000 lei eltűnt. A rendőrség azonnal nyomozni kezdett. Rovancsolást tartottak a gyárvárosi hivatal-

Az előadás után Richardo oda ült az asztalukhoz és elmondta, hogy egy év óta eneket ebben a helyiségben, minden nap háromszor játsza el ezt a darabot, tehát már több mint ezerszer hallották a lányok, de nem lehet levenni a műsorról, mert a lányok nem engedik.

Amikor később sikerült egy kocsit kapnom és a kivillagított Calea Victoriára érkeztem, úgy éreztem magamat, mintha ezer kilométerről, a legsötétebb Keletről jöttem volna meg. (fa.)

Steigerwald Alajos nem vállalja az Ipartestület diszelnökségét

Új fordulat az aradi iparosság elnökválasztási küzdelmében — „A békét csak harc után lehet elérni” — Steigerwald elnök nyilatkozata

(Arad, március 23.) Ma egy hat tagu iparsküldöttség kereste fel Steigerwald Alajost, az aradi ipartestület elnökét és felajánlotta neki a testület diszelnökségét. Steigerwald ezt az ajánlatot kereken visszautasította és ezzel az aradi ipartestület elnöki széke körül fellángolt harc új fordulathoz érkezett el, aminek következtében újult erővel kap erőre a készülődés a vasárnapi közgyűlésre, amely aztán dönteni fog ebben a kérdésben. A jelek szerint a választási harc most már csak két párt között folyik fokozott erővel. Az egyik párt a hivatalos jelölt, Steigerwald eddigi elnök mellett foglalt állást, a másik párt pedig Reinhardt Gyulát akarja az ipartestület elnöki székébe ültetni. Ez az akció, amely Steigerwaldot diszelnökké akarta tenni, egyszersmind — úgy látszik — azt is el akarta érni, hogy Steigerwald ne vegyen részt a választási küzdelemben, aminek természetesen az lett volna az eredménye, hogy Reinhardt Gyula foglalhatta volna el minden valószínűség szerint az elnöki széket. Erről az új fordulatról a következőkben számolunk be:

Steigerwald nem akar diszelnök lenni.

Ma délbén 12 órakor Czeiler István vezetésével hat tagu iparsküldöttség kereste fel Steigerwald Alajos ipartestületi elnököt. Czeiler hosszabb beszédben üdvözölte Steigerwaldot, méltatva érdemeit, majd arra kérte, hogy a béke kedvéért fogadjon el az ipartestületi diszelnökséget, amelyet ezennel felajánl neki. Steigerwald válaszában kijelentette, hogy ő mindig a béke híve volt és annak szellemét fenntartotta mindmáig az aradi ipartestületben. Helyén volt akkor is, amikor senki sem mert helyén maradni, azonban úgy érzi, hogy nem érdemli meg ezt a kitüntetést és ezért a diszelnöki tisztséget a leghatározottabban visszautasítja. Nem vállalja el azonban azért sem, mert látja, hogy ezzel nem éri el az ipartestület azt a békét, amit a küldöttség vezetője kihangsúlyozott. Azt a békét, amiről szó lehet, csak harc után lehet elérni és ő most sem tér ki a harc elől.

A küldöttség tagjai tudomásul vették a választ és eltávoztak.

Az ipartestületi elnök nyilatkozata.

Munkatársunknak alkalma volt a küldöt-

ség távozása után beszélni Steigerwald elnökkel, aki a következőket mondotta:

— Nem becsülöm azokat, akik meg akarnak vesztegetni, már pedig tisztán látom, hogy a küldöttség küldői azt akarták elérni, hogy én ezen a módon elkerüljek az utódl. Elhatározott szándékom volt egy időben, hogy visszavonulok az elnöki székéből, de akkor egy bizonyos ügy kapcsán az iparosság egy töredéke azt kívánta tőlem, hogy politikát vigyek be az ipartestületbe. Én ezt a kívánságot nem teljesítettem, mivel a politikán mindég kerültem és azóta állandó támadásoknak vagyok kitéve. Ezek a támadások érlelték meg bennem azt a szándékot, hogy most már nem lépek vissza, hanem állom a harcot és az iparosság többségének döntése alá bocsátom a kérdést.

— Tudom, hogy az iparosság nagy többsége mellett áll és ép ezért egy lépést sem teszek arra nézve, hogy mint hivatalos jelölt befolyást gyakoroljak a vasárnapi közgyűlésre.

A lakbérfrontról.

Cudalbu miniszter kijelentette, hogy az összes lakbérleti szerződések érvényben maradnak október 26-ig.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A képviselőház tegnap délutáni ülésén, mint megírtuk, Mirto parasztpárti képviselő kérdést intézett Cudalbu igazságügyminiszterhez, hogy mi történik az esetben, ha március 23-án megkezdik a kilakoltatásokat, csak azért, mert a lakók eddig a napig nem helyezték letétbe a lakbért. Cudalbu válaszában kijelentette, hogy az új lakbérleti törvényjavaslat egyik szakasza értelmében a házbérek egészen április 23-ig lehet letétbe helyezni. Ebből kifolyólag tehát senkinek sem lesz károsodása. Ami viszont a a lakbérleti szerződések meghosszabbítását illeti, kijelentette az igazságügyminiszter, hogy a kilakoltatások ez év október 25. előtt semmiesetre sem kezdődhetnek meg. Eddig a dátumig minden lakbérleti szerződés érvényben marad, azután pedig a kilakoltatások fokozatosan megindulnak.

H I R E K.

Oregek a tavaszban...

A sétatéri és marosparti padokat sürgetik a nyugdíjasok.

Március 21: Ez ama hivatalos dátum, amikor a tudósok szerint beűt a tavasz. Az idén azonban a pajzán nevetésű fiatal Leány negligálta a kopasz tudós urak teóriáit és eljött jóval hamarabb közeánk, mint ha csak tudta volna, hogy mennyi sok meggyötört emberszív és tépett idegek várnak illatos jóságára és gyógyító napsugárára. Március 21. is elsuhan már fejünk felett és mivel ez a dátum a fecskék megérkezése is, tehát a frakkos gentleman madarak is pontosak voltak és ha a déli korzó szürke aszfaltjáról némely ábrándos szem jó sőhajjal felnéz a kék magasságok felé, apró ciklázó madarakat vesz majd észre, amelyek boldog csiviteléssel szelik a levegőt.

A drága, meleg délelőttök, amik lenge ruhákba öltöztetik a mosolygó, szeretni induló nőket, azonban valami másra is felhívták a figyelmet. Vagy talán nem is annyira a délelőttök és délutánok, hanem az a bős, kissé reszkető írási levél, amely ma érkezett szerkesztőségünkbe. Hiszen tulajdonképpen ez indította meg a hétköznapi újságírótolat a papírosra. Érdemes leköszölni az egész levelet.

„Március, a tavasz hónapja az egész világon. A régi közmondás szerint Sándor, József, Benedek zsákban hozzák a meleget és tényleg el is hozták a melegebb, derűs napokat. Vasárnap délután már zsutolva volt a Marosparti korzó sétálókkal, de a székek és padok hiányoztak. Azok még valahol a városháza pincéiben alusszák téli álmukat. A parkok, piacterek is mind ridegek még, pad nélküliek és a fáradt, öreg nyugdíjasok nem ülhetnek le sehol sem a déli órákban sütkérezni a napfényben. Könnyű a fiataloknak!... Ők győzik a sétat, mert izmos a lábuk, de mi öregek bot nélkül, padok nélkül, olyan nagyon elhagyatottan botorkálunk a parkokban, vagy a széke Maros partján. Nekünk már nem fontos a táncos tea és a bál. Mi csak szerényen padokat kérünk a sétaterekre és parkokba, hogy csendesen elüldögélhessünk. — Kiváló tisztelettel: Egy nyugdíjas.”

Igen, igen: tisztelt illetékesek. Itt az ideje már ennek is. Mi pedig úgy hisszük, hogy az öregek kívánsága csakhamar teljesülni fog. Hiszen, ha elolvassa ezeket a sorokat a sétaterek tulajdonosai korlátlan hatalmu ura, bizonyára holmi meleget érez majd ő is ott bent... bent...

Vasárnapra pedig már biztos kint lesznek a székek a Marosparton és nem lesznek elhagyottak az öregurak, akik legalább így szeretnék még érezni a jószagu Leány cirógatását.

A fiatalok? ... Hja, könnyű azoknak! Nekik még izmos a lábuk. F. E.

— Averescu tábornok a királynál. Bucurestiből jelentik: Averescu tábornok ma kihallgatáson jelent meg a király előtt, akinek folyó ügyekről referált.

— Királyi kintetés Lapedatu volt pénzügyminiszternek. Bucuresti. Ferdinand király Lapedatu volt pénzügyminisztert a román koronarend nagykeresztjével tüntette ki. Mitilineu külügyminiszter tegnap nyújtotta át a kintetést Lapedatunak.

— Öfelsége kihallgatáson fogadta a francia hajóraj Bucurestiben időző tisztjeit. Bucurestiből jelentik: A francia hajóraj parancsnoka ma kábeltávirat útján azt a parancsot kapta, hogy a hajóraj legkisebb csütörtökön hajnalban induljon tovább rendeltetési helyére. A hajóraj tisztjei ma a főváros nevezetességét tekintették meg és megkoszorúzták az „Ismeretlen katona” sírját. Villásreggelire Mircescu hadügyminiszter vendégei voltak és a toasztok során a „Duguay-Trouin” árbocos parancsnoka polikarószöntöt mondott Ferdinand királyra és Doumergue francia elnökre. Pontban 2 órakor Öfelsége kihallgatáson fogadta a hajóraj tisztjeit, akik az esti gyorsal visszautaztak Constantaba.

— Házasság. Szende Anna és dr. Antal András folyó hó 23-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ki keresett az aradi spanyoljárványon?

Kiába irigyelték az orvosok és gyógyszerészek „aratását” — Az orvosnak adósej maradtak, a patikában aszpirint vettek a betegek

(Arad, március 23.) A városi főorvos: hivatal néhány nappal ezelőtt lakonikusan jelentette, hogy bár egyes szörványos esetek még előfordulnak ugyan, de a spanyol influenza általában már elvonult Aradról. A rémületes járvány körülbelül négy héten át pusztított és minden házban szerzett áldozatokat, úgy, hogy sokezer ember esett át Aradon ezen a betegségen. Még szerencse volt, hogy sokkal enyhébben folyt le a járvány, mint az, amely néhány évvel ezelőtt pusztított világszerte. A járvány alatt nem egy szerény hivatalnokember sőhajtott fel:

— Most jó volna orvosnak lenni. Most keresnek az orvosok.

Mások viszont a gyógyszerárak forgalmát irigyelték és sokan voltak, akik sokezer napiforgalmat sejtettek egyik vagy másik nagyobb aradi gyógyszerháznál. Kiváncsian találgatták, hogy vajon mennyit is kereshettek ezalatt a néhány hét alatt az irigyléreméltó emberek: az orvosok és gyógyszerészek. Hogy pontos és hiteles adatokkal szolgáljunk e kíváncsiaknak, több aradi orvost és gyógyszerészt kérdeztünk meg. A válasz igen meglepő volt.

— A közhit azt tartja — mondták az orvosok — hogy emeletesházra valóit kerestünk ezalatt a néhány hét alatt. Pedig nagy a tévedés. A legtöbb beteg a szegényebb osztályból került ki, a

kik a munkáspénztár orvosaival kezeltették magukat — ingyen. A gyógyszereket ugyanott kapták — szintén ingyen. A jobbmodu családok is orvost hívtak, de nem mindennap viziteltünk. Meghallgatták a tanácsunkat, amely nem lehetett más, mint ágyban maradni és izzasztókat szedni és azzal el volt intézve az ügy. Másodszor csak akkor hívtak, ha komplikáció lépett fel s igen magasra szökött a láz. Ilyen volt a betegek nagyrésze, van után egy kisebb töredék, amely még szebben intézte el. Mindennapra hívták el az orvost, de a honoráriummal adósej maradtak, illetve részletfizetést ígértek. Készpénzhonorárium igen ritka vendég volt. Megállapítható tehát, hogy az orvosok a spanyolból nem kerestek semmit.

Ezután már igazán kíváncsiak lettünk: ki keresett hát a spanyoljárványon. — Megkérdeztünk több gyógyszerészt. A tulajdonosok lemondóan integettek.

— Higye el, nem akarjuk elitkolni az adó alól a jövedelmünket, de a spanyolon igen keveset kerestünk. Oka igen egyszerű: a szegény betegek ingyen kapták a gyógyszert. — A gazdagoknak pedig szintén aszpirint, pyramidont, kinint s más izzasztószereket és lázcsillapítókat rendeltek az orvosok. S most én teszem fel a kérdést: mit lehet néhány félgrammos aszpirinen keresni? (m. r.)

— Stern Gyula a gyógyulás útján. Stern Gyula, a Lomási erdőipar r.-t. vezérigazgatója, aki mint ismeretes, a fővárosban szerencsétlenül járt, a teljes gyógyulás útján van. Lába ugyan még mindig dagadt, úgy, hogy cipőt sem tud rá húzni, de azért már pár napja autón bejár hivatalába. A vezérigazgató különben feleségével vasárnap pár heti üdülésre Abbáziába utazik és orvosai remélik, hogy onnan már teljesen felgyógyultan fog visszatérni.

— Az épülő Arad. Ma újabb kétemeletes ház építésére szóló engedélyt kértek az aradi városi mérnöki hivataltól. Özvegy Weisz Márkusné kérvényt nyújtott be, építkezési engedélyt kérve arra, hogy a Carol I.-körút és Gen. Grigorescu-ucca sarkán kétemeletes bérpalotát építhessen. Az építkezési engedélyt megadták.

— Ellopták és kifosztották Rákosi Jenő autóját. Budapestről jelentik: Hétfőn ismeretlen tettesek ellopták Rákosi Jenő autóját, amely az egyik kávéház előtt állt. Az autót később a Steiánia-utí viztoronynál találták meg elhagyatva. A közelben posztoló rendőr látta, hogy az autóból két fiatalember szállt ki. A fiatalember, mint kiderült, minden leszerelhetőt magukkal vittek az autóból, amelyet otthagytak.

— Halálozás. Berlinben meghalt Barta József gyáros, aki hosszú évekkel ezelőtt költözött Aradról Berlinbe. Az elhunytat feleségén kívül Aradon élő egyetlen nővére, özv. Schwarz Zsigmondné, szül. Brumel Józsefin gyászolja.

— Egy örült munkás rémtette. Budapestről jelentik: Ma reggel az Ürömi-ut 42. szám alatt Péterfi Lajos gyári munkás hirtelen megőrült. Az örült revolverével lövöldözni kezdett és lelőtte 52 éves édesanyját, Bepera Mihálynét, 55 éves albérlőjét, majd saját magát megsebesítette. A nőket a kórházba, a lövöldöző örültet a tébolydába szállították.

— Emberhalál a záróra miatt. Budapestről jelentik: Véres összetűzés volt Kőbányán egy itas kávéházi vendég és egy rendőr között. Suska József kőbányai lakos itas állapotban záróra után nem akart az egyik kőbányai kávéházból távozni, mire rendőrt hívtak. Talos József, a közelben szolgálatot teljesítő rendőr először szépszóval, majd erőszakkal akarta eltávolítani a vendéget a kávéházból, mire Suska kirántotta a rendőr kardját és megtámadta Talost. A rendőr kétszer a levegőbe lőtt ijesztéssel, azonban Suska nem adta ki a kardot a kezéből, hanem rátámadt a rendőrré, a ki végül önvédelemből rálőtt. A golyó halálos volt. Suska néhány perc múlva meghalt. A vizsgálat megindult.

— A miniszter jóváhagyta az 1926-os városi budget módosítását. Ma hazaérkezett Berzován János, a városi pénzügyi szolgálat főnöke, aki Angel István dr. polgármesterrel utazott Bucurestibe. A pénzügyi szolgálat főnöke visszahozta az 1926-os költségvetés módosításáról szóló javaslatot, amelyet a minisztérium elvben approbált, azonban elrendelte, hogy az egyes tételeket, amelyekre póthitelt akarnak nyitni, részletezve terjesszék fel a minisztériumhoz.

— Nyugdíjazott tábornokok. Bucurestiből jelentik: A hadügyminiszter elhatározta, hogy több tábornokot a korhatár elérése miatt április elsejével tartalékba helyez. A nyugdíjazott tábornokok között van Stefanescu tábornok, csendőrségi főparancsnok és Popovici tábornok, hadseregfelügyelő is.

— Egy neves román író halála. Bucurestiből jelentik: C. Sandu-Aldea, ismert román író, az Akadémia tagja, ma hirtelen elhunyt. Sandu-Aldea Iorga professzor meghitt barátai közé tartozott s első művei is a nagynevű történettudós kiadásában jelentek meg. Sandu-Aldea-fordította románra a Pierre Loti „Islandi halász” című regényét. Ez a könyv volt az első Romániában, amelyből 50.000 példány fogyott el.

— Goga az antiszemita tüntetések megszüntetését igéri. Bucurestiből jelentik: Dr. Mayer Ebner zsidó képviselő és dr. Klüger zsidó szenátor ma megjelentek Goga belügyminiszternél, aki előtt rámutattak a különböző városokban megnyilvánult antiszemita tüntetésekre és kérték azok elkövetőinek megbüntetését. A belügyminiszter biztosította a küldötteket, hogy megtette a szükséges intézkedéseket a rend fenntartására.

— Mégis tárgyal a nemzeti-parasztpárt a kormányval. Bucurestiből jelentik: A hivatalos cáfolatok ellenére a lapok újból azt állítják, hogy a néppárt és a nemzeti-parasztpárt között tárgyalások folynak. A Politica szerint ezek a tárgyalások, amelyeket Garoflid földművelésügyi miniszter vezet, jobban előrehaladtak, mint bármikor. Az Adeverul azt írja, hogy a megbeszélések döntő fázisba jutottak és hivatalos jeleket öltöttek.

— József Ferenc főherceg — egyetemi hallgató. Budapestről jelentik: József Ferenc királyi herceg ma délelőtt beiratkozott a közgazdasági egyetemre.

— Elhunyt közzgazdasági hírlapíró. Budapestről jelentik: Sárkány Béla, a Magyarországi Tőzsde tudósítója, ma meghalt a tőzsdén.

— Módosították a munkakamarákról szóló javaslatot. Bucurestiből jelentik: A kamara éjjeli ülésén folytatták a munkakamarákról szóló törvényjavaslat vitáját és néhány módosítást fogadtak el a munkások befolyásának biztosítása érdekében.

— Egy párisi vívóbajnok halálos szerencsétlensége a vívóakadémián. Párisból jelentik: Tegnap este az egyik vívóakadémián halálos szerencsétlenség történt. Guilmard vívóbajnok epévívás közben epeével akaratlanul leszúrta Gentile vívóbajnokot, akinek sebébe beletört az epeé hegye. A bajnok az orvosi segítség dacára belehalt sebébe.

— Az örök óra. Egy svájci órák legújabb találmánya: óra, melyet sohasem kell felhuzni. Amint órák századok óta kereszttűl hiába kaptattak és próbálgattak, az most egy zürichi órásnak, Meier Henriknek végre sikerült. — Olyan órát szerkesztett, melyet sohasem kell felhuzni és amely mégis állandóan, örökké jár. Találmányának éltető eleme egy kevés glicerin, mely a csövesórászerkezet spiráljaiban foglaltatik. A külső időjárásra és hőmérsékletre igen érzékeny glicerinnek állandó kiterjeszkedése, majd ismételt összehúzódása lökészerűen vívdülk át az óraszerkezetre. A nyomás alatt tartott glicerinnek érzékenysége ugyanis az időjárás, vagy hőmérsékletváltozás iránt oly nagy, hogy egy századfokú kilengés elegendő ahhoz, hogy az órát állandó mozgásban tartsa.

— Akiknek a szívük működése gyenge, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szív- és székelyorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Veszett kutya garázdálkodása Aradon. Tegnap este két kutyamarás történt a Cantacuzino (Határ)-uccában. Egy gyanús kóbor eb egymásután megharapott két fiatal inasgyereket. Az esetet ma reggel bejelentették az orvosi hivatalnak és a két megmarat gyereket a cluj Pasteurbé szállították.

— Gyilkol a féltékenység. Budapestről jelentik: End községben tegnap délután Viszkovics Sándor gyári munkás az országúton lelőtte Koller Józsefné gyári munkásnőt, akire féltékeny volt, majd a csendőrtől való félelmében a vonattal lefejeztette magát és meghalt.

A Hehs-család tragédiája.

Rövid egymásutánban harmadik tagját ragadja el a halál. — Meghalt Hehs Vilmosné, akiről a „Földes Margit-krém” elneveztek.

(Arad, március 23.) Súlyos csapás érte ma az aradi Hehs-családot. A könyörtelen halál rövid egymásutánban most már a harmadik tagját ragadta el Arad egyik legrégibb, hírneves patricius családjának. Néhány napja, hogy váratlanul elhunyt Heft Hermin, Hehs Vilmos gyógyszerész, a Földes-patika tulajdonosának nagynénje s csak pár hete, hogy eltemették Hehs Béla bankvezérigazgatót s ma újabb súlyos csapás borította gyászba a Hehs-családot. Hehs Vilmosné, született guthori Földes Margit, Hehs gyógyszerész neje, kinos szenvedés után, 53 éves korában, ma éjjel 1 órakor elhalálozott.

Az elhunyt uriaszony három héttel ezelőtt súlyos influenza megbetegedett, ami a gondos ápolás dacára tüdőgyulladással komplikálódott. Pár nappal ezelőtt azonban még inkább súlyosbodott a helyzete, amennyiben váratlanul tüdővízenyő lépett fel s ma éjjel már be is állott a katasztrófa. Hehs Vilmosné élete utolsó éveit csöndes visszavonultságban töltötte, de a régi aradiak emlékeztetésére kitörülhetetlenül élt, mint egy régi bájos, romantikus történet hősnője, akiről a világszerte ismert „Földes Margit-krém”-et nevezte el férje, Hehs Vilmos, aki apósával, néhai guthori Földes Kelemennel készítette el az azóta az egész globuszban ismertté vált kozmetikai szer receptjét.

Magyarország semleges marad a Balkán-kérdésben

A román-magyar egyezkedési tárgyalások még a napokban megkezdődnek. — A magyar külügyi bizottság ülése. — Apponyi Albert beszéde az erdélyi optások ügyében.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma déli 12 órakor Pekár Gyula elnöklétével összeült a külügyi bizottság, amelyen a kormány nevében Bethlen István gróf miniszterelnök és Walkó Lajos külügyminiszter jelent meg. Walkó tájékoztatta a bizottságot az aktuális külpolitikai kérdésekről, beszámolt a Genfben történt román előterjesztésről a magyar-román döntőbírói ügyében. Részletesen ismertette az agrárpercek kérdését és a lépéseket, melyeket ebben az ügyben a magyar kormány tett. Hangsúlyozta, hogy bizalommal várja a Népszövetség júniusi ülését, mert nem képzelhető el, hogy a Népszövetség bármilyen módon is elfogadja azt, hogy egy állam a nemzetközi döntőbírói kötelező ítélete elől kitérjen, ha az ráneve kedvezőtlen.

Ezután kijelentette, hogy a miniszterelnök a pénzügyi bizottságban nyilatkozott az Olaszország és Jugoszláviával folyó tárgyalásokról. A lényeg az, hogy Magyarország fenn akarja tartani Jugoszláviával a jószomszédi viszonyt. Olaszországgal pedig mélyíteni akarja a szívélyes viszonyt. Ehhez hozzáfűzi, hogy az olasz-jugoszláv összekülönbözés nem változtatja a magyarok eddigi álláspontját meg. Beszámolt ezután a Csehszlovákiával folyó kereskedelmi tárgyalásokról, jelentékeny tariffaengedelményeket kaptak az eddigi tárgyalások során. A tárgyalások ezen a héten befejeződnek és tíz nap múlva perfrakálható a megegyezés. A Törökországgal kötött új egyezmény biztosítja a legnagyobb kedvezményeket, sőt a letételezés ügyében is megállapodás jött létre. Végül megemlítette, hogy hosszabb megszakítás után március 17-én megkezdődnek újra Romániával a tárgyalások, főleg pénzügyi kérdésekben.

A nők is látni fogják a tavaszt.

Az új kalap a szemet, sőt a szemöldököt is szabadon hagyja.

Milyen lesz a tavaszi kalap? Első, futólagos tekintetre azt hinné az ember, hogy nem tér el túlságosan a téli kalaptól. De ez csak látszat. Természetesen megmaradt nagyban és egészben a régi jó cloche-forma, amittől úgy látszik alig válik meg már a hölgyvilág, továbbá a fej elülső részét sisakszerűen borító forma. De amiként a divat általában új irányt vett és újításokra való törekvésekben inkább a részletekre fekszik, úgy a meghitt régi formák is bizonyos megkülönböztető jelleget kaptak ezuttal. A kalap nagy méretei, főképp ha harangformáról van szó, még megmaradt részben, de bukkannak fel más új modellek, amelyek kisebbek, szorosan simulnak a fejhez és majd hogy foktőhöz hasonlítanak inkább, mint kalaphoz.

Lényeges újítás, hogy a kalapot nem huzzák mélyen az arcra, hanem szabadon hagyják a szemet, sőt néha a szemöldököt is. A kalapokat mintha hátrább tolva viselnék. Ez a hátrahúzás néha csak az egyik oldalon van, ami szép aróelt kölcsönöz, amelynek a másik mélyen lehúzott, gyakran drapézozott kalaprész ad előnyös keretet. A harangformának általában keskeny és gyakran szabálytalan karimájuk van. Hátul persze, az uralkodó hajviseletnek megfelelően, egész keskeny és vagy felhajtott, oldalt pedig lehajtott karimájú kalapok, mások csak elől vannak felhajtva, nem ritkán oldalt behorpadással. A karima persze köröskörül hajlítva is lehet.

A kalapok anyaga, amennyiben szalmáról van szó, manilla-, picot- vagy firenzei szalma. Egyebekben a nevez még mindig napirenden van. Ebben az anyagok, különösen az átmenet idejére crossgrain-szalag, szatén, tafota, zsorzsett, rafia, faille és selyemszalma. Garnitúra kevés van a kalapokon. Legkedveltebbek a fényes tűk és agraftok; strasz, gyöngy, fém és teknősbéka mindenféle alapon jól domborodik ki. Divatban maradnak tovább a kis csokorban végződő, a kalap körül húzódó szalagok, valamint kis színes paracicsomkócsagok.

amelyekre vonatkozólag 1923. és 1924-ben nem sikerült megegyezni. Ezen kérdések: a közízüstvelők, vasúti nyugdíjasok kettős megadóztatása, ezenkívül a kiskorúak gyámpénztárakban levő alapjai, erkölcsi köztestületek és alapítványok irattárának megosztását tárgyalják most le.

A külügyi bizottság nagy érdeklődéssel hallgatta azután Apponyi gróf felszólalását.

— A román-magyar bonyodalom ügyében — mondotta Apponyi — a Népszövetség tanácsának eljárását nem tartja egészen korrektnek és a tanács ezzel is bebizonyította, hogy nem alkalmas bíról funkciók gyakorlására. Szerinte a helyzet az, hogy azokat a nemzetközi szerződéses jogokat, amelyeket a békeszerződésben megállapítottak, a végletekig akarják alkalmazni, ha azok a legyőzöttek hátrányára szolgálnak. Azon határozmányok végrehajtását pedig, amelyek a magyarok javára szolgálnak, következképpen kiáltják. Leszögezi, hogy annak idején Románia is hozzájárult a békeszerződés ama rendelkezéséhez, amely vegyes döntőbírói számára biztosítja a döntés érvényességét. Ha tehát Románia valóban visszahívna a döntőbírói számra delegált megbízottait, úgy a Népszövetségnek kellett volna kezébe venni a dolgot az erdélyi optások agrárperének ügyében. A jugoszláv-olasz kérdésben kijelentette Apponyi gróf, hogy Magyarországnak csak egy konkrét érdeke lehet, hogy a tengerhez jutás kérdését megoldják. Jugoszlávia részéről minden alkalommal kiemelték, hogy az természetesen a békeszerződés érintetlenségét jelenti. Ezzel szemben bejelenti, hogy ő soha sem támogatna olyan politikát, amely lehetetlen állapotokat teremti.

Sok, igen sok kék színt lehet majd látni, beiget, rózsaszínt, sötétvöröset, zöldet is, és magától értődően, feketét is.

Turnéra indul Beethoven zongorája.

Amerikában fizetnek csinalnak a drága emlékből

(New-York, március 23.) A nagy zeneszerző, akinek százéves halála évfordulóját most ünneplik méltó kegyelettel, számos halhatatlan művét szerezte egy egyszerű feketére fénnyezett zongora mellett, amelyet 1796-ban készítették. A zongora hosszas hanyatások után Amerikába került s ma egy zongoraművész, Lotte van Duren tulajdona. Európai fogalmak szerint a művész bizonyítva féltve őrző ezt a nagybecsű relikviát s még az alkonyi szellő fuvalatától is óvja. A valóságban azonban nem így van. A művész turnéra indul legközelebb, hangversenyezni fog a centennáriumnal kapcsolatosan s erre a körura magával cipeli a drága emléket is. A múzeumi örök helyett így hát a vasúti máházók „kezelik” a halhatatlan mester zeneszerszámát, közbe-közbe meg Duren kisasszony profanizálja majd a sárguló billentyűkön a nagy zeneszerzőt, persze „felemelt helyárák” mellett. Mert az „üzlet, üzlet”, Beethoven zongorájával meg bizonyára busásabb, mint anélkül volna.

Kabátkelmét, szöveteket
utólérhetetlen árendeménnyel

„RECORD”

divatnagyrúházbán

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u 15.)

vásárolhat!

Óriási választék Elsőrendű minőségű áruk

Beethoven első vetélytársa.

Egy temesvári kapitány vette feleségül Beethoven első szerelmét.

Írta: Sebestyén Ede.

Szomorú gyermekkor után, amelynek legfájdalmasabb és legsötétebb emléke az iszákos apa és a boldogtalan, kisírtszemű anyja volt, derűsebb esztendőök virrautak a gyermek Beethovenre. Tizenötévesztendőskorában megismerkedett Ries mester hegedűőráján Breuning Ernánval Józsefnek, a rajnapfalzi választófejedelem udvari tanácsosának István nevű fiával s így bejutott ebbe az előkelő családba, amelyben ifjkorában legszebb esztendőit élte át.

Breuning háza a legderűsebb, legmelegebb és legkulturáltabb családi tűzhelyekhez tartozott Bonnban. Felesége igen kiváló műveltségű, nemes jellemű és jólelkű asszony volt; nemének disze, ez volt róla az általános vélemény. A gyermekek is a szülők szellemében nevelkedett fel. A legidősebb, Kristóf, 1770-ben született, tehát egy esztendővel fiatalabb volt, mint Beethoven; István 1774-ben, Lőrinc 1777-ben született, a család koszorúja: Eleonora pedig az első két fiu között: 1772-ben.

Itt, ennek a kivételes, arisztokratikus lelkű családnak a körében volt a szárnyait bontogató zseni igazi otthona. Itt látta meg először az élet derűs oldalát, itt virultak neki az élet első virágai, itt érezte meg először, hogy ő rá is rásüt az Isten napja és itt tudott megelégedni a szülői ház fájó benyomásairól.

Amikor Beethoven a Breuning-családdal barátságba jutott, már ismerték művészi tehetségét. Hiszen három esztendővel azelőtt, tizenhárom esztendőskorában jelent meg első kompozíciója, amelyet tízéves korában készített: variációk C-mollban Dressler Ernő Kristóf indulójára, amelyet Wolff-Metternich grófnénak dedikált. A rá következő esztendőben pedig három zongoraszonátája, amelyet Miksa Frigyes kölni választófejedelemnek és érseknek dedikált.

As iskolában nem tanult sokat. A szerencsétlen családi körülmények annyira hatottak rá, hogy nem volt türelme a tanuláshoz. — A Breuning-család körében ismerkedett meg az irodalommal, ott muzsikálhatott kedve szerint és ott szerezte azokat az ismereteket is, amelyek az előkelő emberekkel való érintkezésben elengedhetetlenül szükségesek.

Eleonora, az első leány, akivel sok jó időt töltött, nagy hatással volt rá. Kedvessége, szépsége, vidám kedélye és ártatlan humorja ismeretlen gyönyöröket ébresztett a gyermekifjában, aki sem a jókedvet, sem a nőt nem ismerte eddig. De ez a vonzalom testvéries, légies, tiszta volt, mindenféle érzéki ségtől mentes. Az igazi szerelmet, amelynek határozott célja van, amely az ébredő férfiúi öntudatból fakad, Eleonora egyik barátnője: Honrath Jeanette ébresztette fel a szívében.

Jeanette Kölnben lakott és minden esztendőben meglátogatta néhányszor Eleonorát. Ilyenkor a család vendége volt és minden alkalommal hiteket töltött Bonnban.

Szép, élénk temperamentumu, tökéletes alaku leány volt és eszményien széke. Mind-ezenfelül kellemes modora, jó hangja, nagy irodalmi műveltsége is volt és — ami Beethoven szemében legmagasabbra emelte őt — nagyon szerette a zenét.

A fiatal muzsikós rajongó szerelmet érzett az üde, könnyed, kisse kacér leány iránt, akinek nagyon jól csett és hízelt a híres ifjú hódolata. De Eleonora öccsének, Istvának sem tiltotta meg, hogy rajongjon érte.

A két jóbarát versengett a hódolásban, a figyelemkedésben s az imádott leány istentiszteletében. Egyik sem volt féltékeny, egyik sem érezte, hogy a másik az utójában van, nem követelték egyedüli meghallgatást, mert teljesen kielégítette ártatlan szívüknek ártatlan szerelmét a leány jelenléte: hogy hallhatták a hangját, a kacagását és láthatták kedves arcát, szép alakját.

Talán azért sem voltak egymásra féltékenyek.

azért sem irigykedtek, mert ösztönösen megérezték, hogy nem egymástól kell félténiök a leányt, hanem egy hatalmas harmadiktól.

Ez a hatalmas harmadik: Greth Károly kapitány volt Temesvárról. Mint toborzótszolgálat az osztrák-magyar hadseregben. Katonai és diplomáciai beosztásban helyezték át rövid időre Kölnbe, azután visszahívták Temesvárra.

Őt szerette Jeanette igazán. A felnőtt férfit, a katonatisztet, a nyugdíjkepes embert. De kiméletes volt a rajongó fiukkal szemben és nem árulta el, hogy szíve már a nyugdíjkepes emberé. Sőt úgy tett, mintha Beethoven valóban szeretné. Szóval, mosollyal, szemjével, mindenféle női hódító eszközzel fölébresztette a lángoló szívű ifjában a reménységet, a viszontszerelmét hitét s amikor elbucszott, mindig eljátszotta azt a divatos dalt, amelynek egyik — nem nagyon elmés — strófája prózával (nagyon is prózával) fordításban ezt mondja:

Hogy meg kell válnom tőled még ma,
S ezt elhárítani nincs hatalma:
Nagyon is fáj a szívemnek.

De Jeanette, bármennyire tetszett neki a két naiv (nálánál sokkal naivabb) fiu rajongása, egyszer mégis csak kénytelen volt véget vetni a játéknak.

Abban az esztendőben, amelynek novem-

Automobilos rádió-detektívek Londonban.

Rádióval szerelik fel a londoni rendőröket. — A készülék nem nagyobb egy cigarettatárcánál és pompásan működik.

(Az 'Aradi Közlöny' londoni tudósítójától.) Minden rádióhallgatóknak sok bosszúságot okoztak a rádióalkalozók, akik legtöbbször egyáltalán nem ismerték a készülékeikkel nemcsak hogy „költségmentesen” élvezik a rádió gyönyörét, hanem különféle szabálytalanságaikkal még állandóan zavarják is a szabályokat pontosan betartó, többi hallgatókat. Hogy milyen óriási arányokat öltött a rádióalkalozók zavargása, azt eléggé illusztrálja az, hogy az angol postához naponta százával érkeznek a feljelentések, amelyekben ismeretlen rádióalkalozók ellen kér védelmet a közönség.

A napról-napra szaporodó panaszok következtében az angol postaigazgatóság, melynek hatáskörébe tartozik ez év eleje óta a rádió is, erélyes fellépésre határozta el magát a rádióalkalozók és különösen az úgynevezett „rádióüvöltőkkel” (radio howlers, vagy németül „rückkopler”) szemben.

A hadjárat legfőbb eszköze a rádió-technika legmodernebb eszközeivel felszerelt rádióautó. Egy különlegesen érzékeny hullámkutatókészülék van felszerelve a kocsi belsejében, ami egy a kocsitetején elhelyezett, különlegesen erre a célra készített keretantenna segítségével teljes pontossággal tudja megállapítani a zavaró oszcilláció eredetét. A rádióautó, melynek belsejében két „rádiódetektív”, a postának két mérnöke foglal helyet, állandóan uton van, azokon a vidékeken cirkál, ahonnan zavarokat jelentenek. A készülék segítségével majdnem mindig ki lehet kutatni a bajok okát és megállapítani, hogy hol van a zavaró készülék.

A rádióautó mellett az előbb említett rádiódetektívek mellé már szinte odakiváncoszik a „rádiórendőr” személye is.

Bármennyire fantasztikusnak lássák is a dolog, az angol rendőrség vezetősége már

berében Beethoven Bécsbe költözött, kora tavasszal megjelent Bonnban Henriette. Bejelentette, hogy menyasszony. A vőlegénye Greth Károly és husvétkor lesz az esküvő. Beethoven rettenetesen lesújtotta a csalódás. Alig tudott elbucszni a „hűtlen” leánytól. Honrath Henriette husvétkor valóban Greth Károly kapitány felesége lett és követte a férjét Temesvárra.

Eszébe jutott-e valaha Beethoven? Lehetséges, hogy nem. Férjével nagyon boldog életet élt, mert fiatalon csinált nagyon szép karriert. Az altábornagyi rangig emelkedett, hadtestparancsnok volt Temesváron és a 23. gyalogezred tulajdonosa. Ez elegendő volt a hű asszonynak... Beethoven nem felejtette Jeanettet s még 1823-ban, harminc esztendő múlva is emlegette.

Az első sebet a történet szerint magyarországi ember ejtette Beethoven szívére. És a magyar nemzet olyan elégtételt és kárpótlást adott érte, amely nagyon kielégítette a szenvedő művészt. Életének későbbi korszakában mindig voltak mellette magyar hölgyek s magyar férfiak, akik életét könnyebbé, szebbé, örömteliesebbé tették. Brunsvik Teréz és Jozefin, Erdődy Mária grófnő, Keglevich Babette, Eszterházy hercegnő, azután Brunsvik Ferenc gróf, Apponyi Antal György gróf, az Eszterházyak, Zmeskál Miklós, Simon Ferdinánd, aki legjobb portréját festette és a magyar férfiaknak még egész sora...

folytat is kísérleteket, melyeknek sikere esetén talán már rövid idő múlva megjelennek az első rádiórendőrök is London utcáin. Ha ugyan is a most kipróbálás alatt álló készülékek megfelelőnek fogják bizonyulni, úgy az összes londoni rendőröket fel fogják szerelni velük és ezek állandó rádióösszeköttetésben fognak állni a főbb rendőrségi központokkal. A kiszivárgott hírek szerint a központi rendőri állomásokról kibocsátott rádióhíreket öt kilométer távolsági körön belül teljesen érthetően kapja meg minden a készülékkel felszerelt rendőr.

Ezeknek a rendőrségi használatra készített rádiókészülékeknek egy lámpája és egy kicsiny, de erős battériája van. Az egész készülék nem nagyobb egy rendes cigarettatárcánál. Minden rendőr fel lesz szerelve egy összehajtható hallgató kagylóval, sisakjára erősítve pedig egy kis antennát fog viselni, amely egy, a kabátjára erősített kis villanylámpával lesz összeköttetésben. A lámpa az antenna útján érkező hívásra kigyullad és ezzel jelt ad a rendőrnek, hogy illesse füléhez a hallgatót, mert a rendőrségi központnak közölni valója van számára. A Scotland Yard vezetői remélik, hogy a rendőrszemek rádióval való felszerelése igen előnyös lesz a bűnösök üldözésének szempontjából és különösen olyan esetekben használható, amikor revolveres autóbánditákat, autótolvajokat, vagy ami az utóbbi időben különösen gyakorivá vált, automobilos ékszerkirakatosztogatókat kell üldözni. Ezt nagyon megnehezítette az, hogy mire a rendőrségnek sikerült értesítenie az utcán szolgálatot tévő őrszemeket, addigra a rablók már egész más városrészben jártak zsákmánnyal. Ha azonban mondhatni percek alatt az egész város területén levő őrszemeket értesíteni lehet, ez igen nagy mértékben fogja megkönnyíteni a rendőrség munkáját. A rádió a rendőrség céljaira való felhasználását egyébként bizonyára nagymértékben elősegíti az a találmány, amelynek híre ép most érkezett Amerikából.

Jön! A Jancsi és Juliska film Jön!

Urínok figyelmébe! Tavaszi saison kezdetével

kalaptanfolyamomat

újra megnyitottam. Legújabb módszer szerint tanítok. Tavaszi árak megérkeztek. Alakítások modell után jutányos áron készítek. Str. Eminescu 46. (Bánk Ferenc-uca)

KÖZGAZDASÁG.

Az új vámtarifa április 1-én lép életbe.

A tarifa három rendszert különböztet meg.

(Bucuresti, március 23.) Az új vámtarifa végleg elkészült és a kormány gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén megerősítést nyer. Az új tarifák vámvédelemben részesítik különösen azokat az iparágakat, amelyek teljesen fedezik a belföldi fogyasztást. A tarifa három rendszert különböztet meg. Az egyik mindazokra az államokra vonatkozik, amelyekkel kereskedelmi szerződéseink vannak, a

másik egy általános vámtarifa rendszer és a harmadik egy úgy nevezett tartalék, amely mintegy száz cikkre vonatkozik. Ezeknél a cikkeknel a kormány fenntartja a jogot a vámtarifa módosítására a parlament jóváhagyása nélkül is. A legnagyobb kedvezmény klauzúla megszűnik és helyette a jövőbeni kereskedelmi szerződések kompenzációs klauzúlaikat fognak tartalmazni. Az új vámtarifák április elsején lépnek életbe.

Zürichben 3.12.50, Párisban 15.30 a lej

Helyi valutaárak. (Március hó 23.)
Külfizetések: Berlin 40.60, Amsterdam 68.55, Newyork 170.50, London 830, Páris 6.74, Milánó 7.80, Prága 5.07, Budapest 29.92, Zágráb 3.02, Bécs 24.10, Zürich 32.90. — **Áru:** Márka 40, dollár 170, angol font 830, francia frank 6.70, olasz líra 7.80, cseh korona 5.05, pengő 29.90, dinár 3, osztrák schilling 24, svájci frank 32. — **Pénz:** Márka 38, dollár 168, angol font 810, francia frank 6.40, olasz líra 7.40, cseh korona 4.95, pengő 29.40, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31. — **Irányzat:** laryha.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 23.)

Külfizetések: Páris 6.65, Berlin 40.40, London 826, Newyork 170, Milánó 7.80, Zürich 32.70, Bécs 24, Prága 5.04. — **Valuták:** Napoleon 675, márka 40, leva 1.20, török líra 0.85, angol font 820, francia frank 6.70, svájci frank 32, olasz líra 7.70, drachma 2.10, dinár 2.95, dollár 169, lengyel zloty 18, osztrák schilling 24, magyar pengő 29, cseh korona 5.

Zürichi tőzsdeárlat. (Március hó 23.)
Berlin 123.37.50, Amsterdam 208.10, Newyork 520, London 2523.50, Páris 20.36.50, Milánó 23.95, Prága 15.35, Budapest 90.80, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12.50, Varsó 57.95, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 23.)
Berlin 123.27.50, Amsterdam 208.40, Newyork 520, London 2525, Páris 20.36.50, Milánó 23.95, Prága 15.40, Budapest 90.80, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12.50, Varsó 57.95, Bécs 73.15.

— **Az Erdélyi Hitelbank r.-t. tőkeemelése.** Az aradi törvényszék céghivatalához ma érkezett le a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása, amely szerint a miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az Erdélyi Hitelbank r.-t. alaptőkéjét 30 millióról 50 millióra emelhesse fel.

— **Nemsokára megindul a városi kőbánya üzeme.** Ma hazaérkezett Muresan János városi főmérnök (Varfurile) Halmagyicsucs községből, ahol az állami kőbányát tekintette meg, amelyet a megye és a város bérbe akar venni. A főmérnök kijelentette, hogy a bánya és felszerelése elsőrangú, a belőle kitermelt kő kitűnően felhasználható és a miniszteri approbálás után azonnal megkezdik az olcsó kő kitermelését.

— **A városi telkek kisajátítási ügye.** Már hosszabb idő óta húzódik a városi telkek kisajátításának ügye. A kisajátítás már megtörtént, azonban mind a mai napig nem értesítették a várost arról, hogy pontosan milyen tel-

Husvétra

férfi fehérnemű újdonságaim már megérkeztek, angol és osztrákországi la árak, —

meglepő olcsó árak

mérték szerint is. 1939

Gombbukaszt vállalak.

BERAN BÉLA

Arad, Strada Greceanu No. 5.

keket sajátítottak ki és hol vannak a telkek. Több sürgető memorandumot küldtek a minisztériumhoz, kérve az elintézését. Az agrár-bizottság elüji központjától ma átirat érkezett, melyben közölte, hogy az aradi városi telkek ügyének elintézésére Florescu A. aradi mérnököt delegálták. A delegált mérnök fogja pontosan megállapítani a kisajátított telkek pontos helyét és nagyságát és erről térképet készít a város vezetőségének.

Leleplezett szovjet-kémszervezet

Besszarabiát behálózta a Moszkvából irányított szervezet, amelynek Erdélyben is voltak exponensei.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)
A chisinaui sziguranca az elmúlt napokban nagyarányú katonai kémszervezetet leplezett le, amely egész Besszarabiát behálózta és központja Chisinauban volt. A kémszervezetet Moszkvából irányították és a szervezet feje Manitu kommunista agitátor volt, akinél elfogatásokkor nagyfontosságú iratokat és többmillió lejre szóló utaltványt találtak. A nyomozás eddigi megállapításai szerint a szervezetnek Csehszlovákiában és Erdélyben is voltak exponensei. Eddig tizenhét embert tartóztattak le, akik között van egy Grigorie Furca nevű katonai is, aki a Bucuresti-i telefonközpontban teljesített szolgálatot, valamint egy Perpeluc nevű galati-i repülő is. Az elfogottak a legerélyesebben tiltakoznak a kémkedés vádjá ellen.

Vilmos excsászár visszatérése a Reichstagban

A centrum és a demokraták bel- és külpolitikai bonyodalmaitól féltik az országot.

(Berlin, március 23.) A német külügyi költségvetés tárgyalása alkalmával Wegmann centrumparti képviselő a császár esetleges visszatérésével foglalkozva, kijelentette, hogy a visszatérés jelentékeny bel- és külpolitikai bonyodalmakat idézne elő és ezért reméli, hogy a volt császár tanácsadói rendelkeznek annyi taktikai érzékkel és belátással, hogy megkímélik a német politikát és népet attól a súlyos nyugtalanságtól, amit egy konkrét visszatérési terv minden valószínűség szerint előidézne. Hasonló értelemben szólalt fel Lemmer képviselő is.

Rádó-műsor.

Csütörtök, március 24. Wlen—Grác. 20.05. Szimfonikus hangverseny. — Pozsony. 17.40. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Beethoven-est. — Milánó. 21. Országos kompozíciók. — Breslau. 20.15. Szimfonikus hangverseny. — Prága. 20. Hangverseny. — London. 21. Filharmonikus hangversenye Beethoven emlékére. — Leipzig. 20.15. Operett-est. — Stuttgart. 20. Operaelőadás. — Frankfurt a. M. 21.15. Beethoven centennáriuma. — Róma. 20.45. Hangverseny. — Berlin. 20.30. Beethoven muzsikája „Egmont”-hoz. — München. 21. Szórakoztató zene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Mezőgazdasági tudósítás. — 17.02. Az opera kamarazenekarának hangversenye. — 18.20. Magyar klasszikusok (Arany L.) — 19. Operaelőadás. utána tánczene.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/2 és 9 órákor utóljára

BANDOLERO.

Szenzációs és rendkívül izgalmas filmelőadás, hajmeresztő bűnviadalkokkal.

Főszereplő: Pedro de Cordoba és René Adoré.

Holnapról: **CEZAR, A VADLO.**

A filmgyártás csodája.

Jön! Postás kisasszony Jön!

Pazar szalon sláger.

Megkezdődött a leszerelési konferencia.

Lord Robert Cecil háborúellenes beszéde.

(Genf, március 23.) A leszerelési konferenciát előkészítő bizottság ülésén az elnöklő Laudon holland delegátus kifejtette, hogy most már valami pozitív eredményt is fel kell mutatni, ha nem akarják azt, hogy egy egész világ közvéleménye csalódjon bennük. Lord Robert Cecil leszögezte, hogy még egy olyan katasztrófa, mint amilyen a világháború volt, nem szabad elkövetkeznie. Ép ezért nem kell mást tenni, mint beváltani azokat a kötelezettségeket, amiket a békekötés alkalmával a fegyverezésre vonatkozólag egyes államok magukra vállaltak. A felszólalók többsége Lord Robert Cecil javaslatát tárgyalási alappal fogadta el.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Hehs Vilmos úgy a maga, valamint alulírott családja és rokonsága nevében a sors sorozatos csapásai alatt összetört szívvel, mely szomorúsággal tudatja, hogy forrón szeretett hitvese, gyermekeinek és unokáinak leggondosabb és legnemesebb lelkü édesanyja és nagyanyja

HEHS VILMOSNÉ

sz. guthori FÖLDES MARGIT

hosszu és kinos szenvedés után a halotti szentségek ájtatos felvételével f. hó 23-án, éjjel 1 órakor 53 éves korában visszaadta sokat szenvedett drága lelkét teremtetének.

Megboldogult felejtethetlen halottunkat f. hó 24-én d. u. fél 5 órakor fogjuk a Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 21. sz. gyászházából a római káth. egyház szertartásai szerint az aradi felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 30-án, délelőtt 10 órakor fog az aradi Minorita-átvák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Az Ur adta, az Ur elvette.

Aldott legyen az Ó szent akarata!

Arad, 1927. március 23.

Hehs László, Hehs Margit férj. Neidenbach Emilné, Hehs Magda férj. Telányi Ottóné, Hehs Akos, Hehs Béla gyermekei. guthori Földes Béla dr. fivére. Özv. guthori Földes Jánosné, Gavrilovics Istvánné, Vojtek Alajos, Vaniss Lászlóné, özv. Vojtek Kálmánné nagynénjei, illetve nagybátyja, Puhalla Aranka unokanővére. Hehs Lászlóné, Kelenyi Magda, Neidenbach Emil, Telányi Ottó menyje és vejei. Neidenbach Lacka, Neidenbach Margitka, Neidenbach Akoska, Telányi Jánoska unokái. Özv. Hehs Aladárné és családja, özv. Hehs Béláné és családja, Hehs Viktor és családja, Hehs Márton és családja, dr. Földes Béláné szül. kirsuszkai Cserépy Margit sógornője, illetve sógorai.

„PIETATEA”-ban Bogdan Intreprinderu de in-mormantari Arad, Strada Eminescu No. 30. — Telefon 885.

